 Zase už tlusté vydání: 37 stránek!

28. 8. 2008

pÚvodní slovo / I. H. nad výsledky Fór pro FORu * Tři malé recenze na... / ...výstavy

e-GAG

k 21. srpnu 1968 * FECO / Vyšly FECO-NEWS *
Knihy / *Urbanův Švejk* * Kdo Kde Kdy Co Proč
(a) Jak / Št. Mareš v Portheimce, Fr. Dostál u An-
děla, K. Benetka na čtyřce * Z pošty / Plotěná *
Komiks-News #78 * *Letní kuriozita* * ČUK /
Betlém; Kocourkov; ČUKání? * Kvarteto / Ross
Thomson * Ze světa * Citát / P. Kohout * Ze Slo-

venska / *Mišánek* má šavli * Blíženci / z Troji * Pro pamětníky / Co psal GAG z 9. 4.
2004 * Časopisy / *Nebelspalter Nr. 6; Kayhan 193/4; KIKS br. 20, Žikišon, Expres Roháč*
č. 8, *Sorry č. 8* * *Letní kuriozita* * Do archívu / Nebozí (jen?) překladatelé * Dokument /
Vladimír Jiránek * Výsledky / Itálie, Izrael, Belgie, Čína, Turecko, Chorvatsko * Propozice /
Itálie, B+H, Mexiko, Srbsko, Peru, Francie, Španělsko * KALENDÁRIUM * *Po uzávěrce!*

ČUK vydává GEK * týdeník České unie karikaturistů * VI.
ročník * (Zprávy ČUK č. 290/2) <http://cuk.dreamworx.cz>

troj-Číslo 08 / **33-35**

OBRÁZKY: KOVAŘÍK, ZARADKIEWICZ, LUCZYŃSKI, URBAN, RENCÍN,
JIRÁNEK, THOMSON, HRON, CRIHANA, SORJANI, KOTRHA, KAMBIZ

pÚvodní slovo / **Kovaříkův**
(půl)rok?

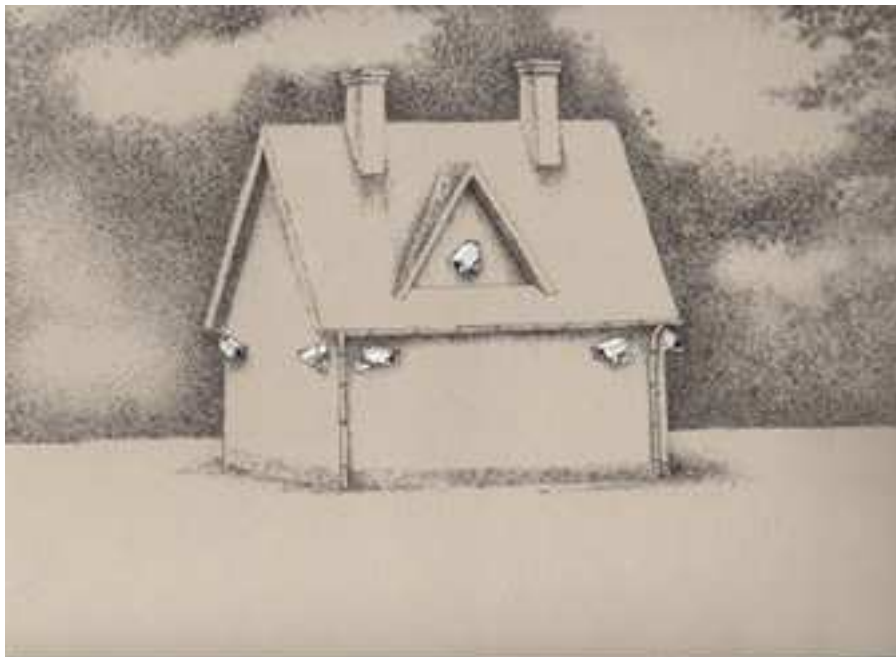
Kdybychom se rozhodli působit fádně, mohli bychom čtenářům na obálkách e-GAGu nabídnout hezky po sobě tři velice podobné titulní stránky: lišily by se sice co do obsahu textu i tématu kresby, spojoval by je však zřetelný rukopis autora vtipu.

Byly by totiž na shodně na výšku, všechny by získaly ocenění na nějaké soutěži a všechny by byly... no jasně: od **Břetislava Kovaříka**. Nejsme však v USA, kde veřejnost zajímají pouze ti nejlepší. Žijeme v Česku a tady se úspěch přece jen tolik nenesí. Sám autor by byl první, kdo by protestoval: nechtěl by, aby GAG vypadal jako „prodloužená ruka předsedy ČUKu“.

Takže jsme ty jeho vtipy trochu po číslech rozházeli, obálky GAGu řešili jinak a - a Kovaříkův trojitý úspěch jsme tak zředili. Vtip, jenž získal III. cenu v Záhřebu vyšel aktuálně v čísle 22 na straně 15. A ten Kovaříkův vtip ze sibiřského Surgutu jste ještě v GAGu nejspíš ani nezahledli? Nyní však přichází chvíle, kdy nelze jinak: tady je vtip, za něj získal Břetislav II. cenu na Fór pro FORu 2008! A vtipy, které braly 1. a 3. cenu, ho svorně následují na

druhé stránce. Předávání cen a vyhlášení vítězů se sice koná v Praze až za tři týdny, jenže ve věku internetu (ve století komunikace?) už se nic nedá utajit a šídla se derou z pytlů ven jedno za druhým...

Jak už jsme zde před pár týdny uvedli, jury přistupovala k tématu letošního ročníku mezinárodní soutěže - spjaté tradičně se stavebnictvím - velmi tolerantně; ba netradičně! Smysl pro nové nápady a nečekané přístupy tak ladily s obdobnou tendencí v architektuře, kde nové technologie a materiály převracejí po staletí zaběhnuté zvyky.

Škoda, že ne všichni cartoonisti, kteří soutěž obleslali, se na dané téma „okno“ („domu oko“) nepodívali ze stejného úhlu, či aspoň z většího nadhledu. Okno jako rám pro vlnadnou ženu, kytky či jiný výjev členům jury tentokrát stačily málokdy, zdi coby plakátovací plochy, tapetované okny zvenčí anebo zevnitř, se také moc nechytly - asi proto, že ten nápad mělo více autorů, byť každý se chopil nápadu po svém. Staré Hanouskovo pravidlo: „první nápad si nakresli a

zahod“ opět potvrdilo svou platnost a řada autorů mohla ušetřit za poštovné.

První a třetí cenu ve zcela tajném hlasování, kdy porotci (5 Čechů a 2 Slováci) měli jen omezený počet bodů a jeden či dva nemohli výsledek zásadně ovlivnit, získali Poláci.

Celkem s překvapením jsme nad finalovou kolekcí zírali na skutečnost, že ty ceny nejsou ani tak zajímavé tím, že jsou od dvou Poláků, ale proto, že oba - byť každý „o něčem jiném“ nakreslili domy bez oken.

Jistě - vždyť v době klimatizace a při možnosti dokonalého osvětlení interiéru - jsou okna vlastně jen jakýmsi anachronismem. Takže chlapík dejme tomu z „ostrahy“ budovy může odkudsi ze sklepní kóje mít ten nejhezčí „výhled“ hned ze všech oken /kamer/ domu najednou. Viz **Zaradkiewiczův obrázek nahoře**. A obyvatel bytu, jenž stál modelem **Luczyňského /dole/**, se prostě chopil cihel a zazdil si „domu oko“ natrvalo - vždyť výhled do světa (od sledování stáda zeber ve stepi po přímý pohled na povodeň ve střed-

ním Mandžusku) prostřednictvím stovky kanálů chytaných s pomocí satelitní antény mu úplně stačí.

Stačí? A to je ten otazník, který dobrý vtip klade. Čím lépe a čím vtipněji ho klade, tím více si cenu zaslouží. Tak už tomu je u soutěží a festivalů cartoons. Rozesmát troubu mnohokrát už úspěšně použitou anekdotou zde obvykle nestačí. Proto si autoři lámou hlavu a tento nepřilíš výtvarný koníček pěstují. Gratulujeme a přejme jim všem úspěchy. **/I. H./** (Další oceněné vtipy z Fór pro FORu najdete v dalších číslech GAGu)

ČUK / Betlém, Kocourkov, www.Vhrsti...

Až se Vánoce zeptají, co jste dělali o prázdninách...

... tak popravdě odpovíte: vymyslel jsem, nakreslil a poslal jsem svou figurku do Betlému ČUKu. Originální p.f. 2009 už se pilně rodí a bude mít vzhled (v originále i plastičnost!) opravdového vánočního

Betlému - plného typických figurek českých karikaturistů. Jak víte, uzávěrka je 30. září t. r. a vše další najdete v GAGu č. 08-18 a v betlémské příloze uvedeného e-GAGu. Pro nové členy, kteří mají zájem přispět svou ovčí či jiným tvorem do společného díla, je tu kontak na Jirku Koštýře, jenž je za předsednictvo České unie karikaturistů garantem tohoto projektu: j.kostyr@seznam.cz. Těm, co neudrželi propozice v paměti a ztratili i příslušný GAG - figurky pošlete na adresu: Jiří Koštýř, Kettnerova 2054, Praha 5, 155 00.

Kocourkov v cíli prvé etapy: 35 autorů na výstavě!

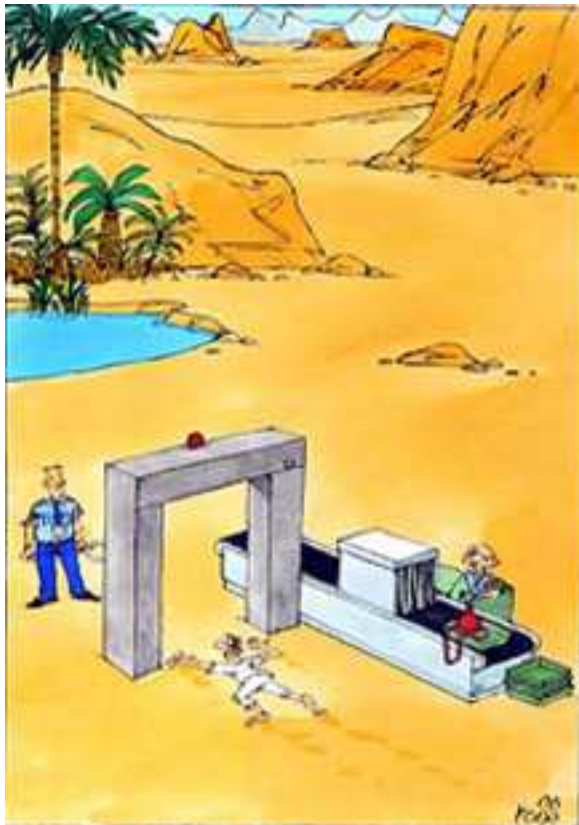
V pondělí 11. srpna čukčí **Jarda „Výstavák“ Dostál** předal **Martinu Sekerovi** z Libčic nad Vltavou 145 „kocourkovských“ kreseb od 35 autorů. Konstatuje k tomu: **„Úroveň je velmi slušná. Bohouš Šír začne tvořit katalog a možná plakát. Budou také vybráni autoři, jejichž kresby budou použity jako poutače na Kocourkov v místním tisku - za příslušný honorář... Všechny výstavní kresby budou naskenovány a kopie pak poputují na putovní výstavu v Libčicích a Kralupech.“** Mezitím už se něco z toho odehrálo. O zářijové výstavě, termínech a oficialitách kolem ní, se samozřejmě GAG ještě rozepíše.

Vhrsti zve k prohlídce

Vhrsti poněkud zamakal na svých webovkách <http://www.vhrsti.cz>, takže zve k prohlídce nových obrázků, skic, vtipů, komiksů a ilustrací, a to včetně ukázek z knížky **Prázdniny v nebi**, která vyjde v září. Díky protřídění starších obrázků jsou teď galerie přehlednější a reprezentativnější. Informačně výživná je teď i stránka věnovaná autorovi. Ten doufá, že aspoň tu a tam čtete také jeho články na: <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/vhrsti.php>, kterých tam bylo k 21. 8. už 33, což byl zhruba jeho věk. A minimálně jednou týdně přivítuje svůj art-blog na: <http://vhrsti.blogspot.com>. (R)

Kvarteto / Představujeme vtipy Rosse Thomsona

Je léto - a tak děláme výjimku! Ne, že bychom začali z GAGu vytvářet humoristický časopis, ale proč si jednou za čas nevšimnout také obrázků jednoho autora souhrnně? **Ross Thomson** z *Anglie* (nebo *Velké Británie*) se už pár let účastní soutěží po celém světě a nutno dodat, že úspěšně (například letos získal Stříbrnou ušanku v Surgutu). A to přesto, že je vtipný - a to je co říci...! Na rozdíl od britských „editorial cartoonistů“ se **Thomson** pustil do té nejtěžší disciplíny: vtipů beze slov. Najdete je roztroušené - na posoutěžních výstavách a v jejich katalogích - a také na řadě cartoonistických portálů po světě. Jak vidíte ze čtyř dnešních ukázek, dají se jeho fóry poznat na první pohled. Už jen dle výškového formátu a úmyslně zvolené drobnokresby velkých scén. Ale také na druhý pohled, když si všimnete, že autor vychází ze staré dobré tradice - věnuje se uměřeně odměřenému stylu anglické karikaturní školy. Škoda, že kapacita GAGu není taková, abychom vtipy mohli tisknout ve skutečném formátu A3. Berte, prosím, tuto stránku jako informaci, která vás podnítí k vlastní pátračské výpravě po netu za obrázky - ve vyšší kvalitě co do reprodukce...

Jsou úspěšní, ale málo se o nich vlastně ví. Podobně jako tato čtveřice fórů od R. T., by se určitě daly sestavit malé kolekce z čerstvě oceněných prací třeba takového Lucemburčana Leurse anebo Italo-Albánce Suleje... Zbude-li čas a místo, pokusíme se o to. /edY/

Švejk a Lada? Od září bude platit také Švejk a Urban

Osudy dobrého vojáka Švejka si čtenáři dosud spojovali s ilustracemi **Josefa Lady**. Nové vydání slavné knihy ovšem tuto tradici změní - svůj pohled na "boží hovado" představí kreslíř **Petr Urban**.

"Ladovy ilustrace tvoří kongeniální součást Haškova díla a snad nikdo si bez nich text nedovede představit. Ovšem byla by škoda tento stav zapouzdřit. Švejk je mnoho-vrstevný román, který dává prostor mnoha výkladům a inter-pretacím," vysvětluje Vanda Stankeová z nakladatelství XYZ.

Při hledání vhodného výtvarníka si firma stanovila, že ilustrace musí korespondovat s Haškovým dílem a měly by být srozumitelné dnešnímu čtenáři. Do užšího výběru se dostali Štěpán Mareš či Vladimír Renčín, ale nakonec zůstalo jediné jméno - **Petr Urban**.

„Byla to moje dosud nejobtížnější zakázka, ale také největší výzva,“ říká kreslíř, který se proslavil hospodskými a pivními vtipy s *Rudou Pivrcem*. Kromě knih a kalendářů kresleného humoru maluje obrazy a zabývá se humorem v reklamě. Proslul také jako úspěšný sáňkař; mnohonásobně vyhrál mistrovství republiky a dvakrát reprezentoval na olympiádě.

Petr Urban pro Švejka vytvořil přes **šedesát perokreseb, kolorovaných anilinovými barvami a pastelkami. Třiatřicet obrázků je velkých, třiatřicet se zaměřuje na jednotlivé postavy.** Urban nakreslil i jeden celek, kam se pokusil "nahustit" všechny hrdiny románu "Petr Urban je osobnost, která svým naturelem přesně odpovídá filozofii Jaroslava Haška. Kolekce ilustrací, kterou vytvořil, bude pro mnohé čtenáře jistě velkým překvapením a věříme, že beze zbytku příjemným," podotýká Stankeová.

POSLUŠNĚ HLÁSÍM...

Nakladatelství XYZ jeden z nejvýraznějších počinů české literatury 20. století, který byl přeložen do několika desítek jazyků, několikrát zfilmován i zdramatizován, vypustí na trh **v září**. Půjde o jediný svazek, který bude mít šest set stran a prodávat se bude **za 499 Kč**.

Nové vydání ***Osudů dobrého vojáka Švejka za světové války*** završí rok kulatých výročí spjatých s **Jaroslavem Haškem**. Od jeho narození 30. dubna uplynulo 125 let. Svou nejslavnější knihu začal psát v roce 1921, ale nedokončil ji; už 3. ledna 1923 zemřel v Lipnici nad Sázavou.

Obrázky: Nakladatelství XYZ © Petr Urban - Ilustrace pro knihu *Osudy dobrého vojáka Švejka*.

Do vašich arch(L)ívů / **Kdo je na tom hůř: překladatel nebo cartoonista?**

V následujícím textu si zkuste cvičně nahrazovat výraz **překlad** či „normostrana“ výrazem **kreslený vtíp**, a slovo **překladatel** slovem **karikaturista**. Důkladnější hnidopichové necht' si místo Evropské rady asociací literárních překladatelů (**CEATL**) dosadí Federaci cartoonistických organizací (**FECO**) a místo Obce překladatelů (**OP**) Českou unii karikaturistů (**ČUK**). Tak - a začněme číst:

Chudý jako český překladatel *)

*) Čti: Chudý jako český karikaturista

Evropská rada asociací literárních překladatelů (CEATL), která sdružuje překladatelské organizace z dvaadvaceti zemí, vypracovala výzkum a z něho vyplývá, že sociální postavení českých literárních překladatelů je - spolu s překladateli litevskými - vůbec nejhorší v Evropě. Přitom na první pohled to nevypadá tak zle. Po divokých devadesátých letech, kdy svobodným knižním trhem zmítala živelnost a rychlokvašené či vysloveně amatérské překlady degradovaly nejen titul na zmetek (někdy nechtěně a smutně humorný), se úroveň překladové produkce zvýšila.

Důvody lepšího postavení překladatelů v jiných evropských zemích jsou rozličné. Nejde zdaleka pouze o výši honorářů, přestože v ČR se od devadesátých let zvýšily minimálně, nýbrž o celkové nastavení poměrů. Překladatelé v zahraničí mají lepší smlouvy, větší možnosti získat překladatelské granty, zastávají se jich mocnější profesní organizace, někde mají daňové úlevy, či neplatí sociální pojištění. Na rozdíl od zemí s mnohamilionovým obyvatelstvem, které hovoří některým ze světových jazyků, nemůže v zemích, jakými jsou kupříkladu Slovinsko či Nizozemsko nebo právě Česko, rozhodovat samotný trh. (...) Je tu omezený počet lidí, kteří za tyto hodnoty „mohou zaplatit“. V těchto případech musí nastoupit určitý vnější mechanismus.

Pokud jde o hájení ekonomických zájmů tuzemských literárních překladatelů, je jejich profesní organizace - Obec překladatelů (OP) - prakticky bezmocná a omezuje se na pouhá doporučení: ať už jde o podobu překladatelských smluv či o výši honorářů. Přitom doporučených (a stále ještě nedostatečných) 190 korun za normostranu překladatel málokdy získá; honoráře se stále většinou pohybují kolem 150 korun, ale i méně.. V minulé dekádě se obec věnovala především kvalitě překladů. Jejich soustavné upozorňování na otřesné příklady přineslo kýžený efekt, protože se zjištěných překladatelských a nakladatelských zhůvěřilostí chytala média a příslušní hříšníci měli z ostudy kabát. Nakladatelé jsou nyní rozhodně obezřetnější v tom, komu překlad svěří, a dávají si rovněž větší pozor i na konečný výsledek.

Nicméně podmínkami, za nichž překladatelé pracují, se OP tehdy zabývala minimálně. Po roce 2000 někteří její členové přece jen napřeli na problém pozornost (...) avšak kýžený efekt to zatím nepřineslo. Svaz knihkupců a nakladatelů odmítá s Obcí překladatelů jednat o podobě překladatelských smluv, neboť prý je vše ošetřeno autorským zákonem. Změnu tohoto zákona se OP pokoušela iniciovat - opět s nulovým výsledkem. Zdá se, že za nedostatek autority Obce překladatelů, ale i za malý zájem nakladatelství a státních institucí (který se tu v otázce kultury projevuje obecně) může skutečnost, že i tak slabý tlak překladatelské organizace se dostavil pozdě, nadto v OP nadále převažuje názor, že s malými honoráři a celkovou situací „se prostě nic nenadělá“.

Tíha i trapnost situace však nespočívá výhradně v nízkém ohodnocení práce překladatelů. Již tak mizernou mzdu český překladatel občas nedostane vůbec (nakladatel prostě nezaplatí), nebo až po mnoha letech, když o ni usilovně žebrá. Nakladatelé často jednájí s hlavními tvůrci české verze díla coby s druhořadými pomocnými dělníky, s nimiž není příliš třeba dodržovat už tak nevýhodné smlouvy. Je absurdní, aby samotný překladatel věnoval další energii na právní vy-máhání svých pohledávek, které jsou z hlediska jeho vynaložené práce a právních nákladů téměř směšné. Autor tohoto článku zná případ zoufalé překladatelky, která se rozhodla svůj honorář

vyrvat ze spárů nakladatelství tím, že nocovala ve spacáku před jedním nejmenovaným pražským nakladatelstvím, dokud jí nezaplatilo.

V kolika takových případech očividného nedodržování ujednaných smluv se obec svých překladatelů zastala? Neplyne právě z toho její nedostatečná autorita pro jednání s nakladateli, kterým daný stav věcí pochopitelně vyhovuje? O nízké prestiži Obce překladatelů svědčí například i to, že ji nikdo neoslovuje, aby posoudila kvalitu překladů či překladatelů děl, na které domácí, ale především zahraniční instituce určité granty poskytují.

Za fakt, že si literární překladatel na plný úvazek vydělá v průměru méně než 8 000 korun měsíčně (pokud mu je nakladatelství vůbec vyplatí), si samozřejmě mohou především sami překladatelé. Jednoduše proto, že jsou za takovou nehorázně nízkou odměnu ochotni pracovat. Pokud jde o úroveň překladatelského řemesla, nakladatelé z hlediska tržního prostředí většinou nemusí rozlišovat mezi (...) překladem „slušným“ a „výborným“ - je to pro řadu nakladatelů z praktického hlediska vlastně totéž: za tu první kategorii je nikdo nezkritizuje, kategorie druhá je zdlouhavá a přespříliš namáhavá. Pro většinu kvalitních překladatelů je jejich práce tím, co dělají z lásky a touží to českému čtenáři zprostředkovat téměř za „jakoukoli cenu“. Pokud překladatel trvá na tom, aby jeho práce byla patřičně oceněna, nakladatel si může vybírat z davu jiných, kteří překlad za stanovených podmínek přijmou. Univerzity chrlí množství absolventů, kteří jsou ochotni pracovat za naprosto směšné honoráře. A na konečném „ekonomickém“ výsledku nakladatelova „produktu“ se často sází na „slušný“ průměr prakticky neprojeví.

To vše nakonec vede k tomu, že se překlad vnímá jako téměř dobročinná aktivita s jistým nádechem mučednictví (děláme „kulturu“, tak musíme přinášet oběti), nebo naopak k pocitu, že jde o činnost, kterou může dělat každý, kdo zvládne nějaký cizí jazyk. Nestačí, když si překladatelé sami budou říkat, že je to vysoce odborná a značně namáhavá práce, k níž je potřeba rozsáhlého vzdělání a zkušeností. Je třeba, aby jakožto profesní skupina navenek hájili literární překlad coby kvalitní řemeslo, které si zaslouží odpovídající ohodnocení.

Tento obor přece nemůže žít pouze z uměle udržovaného mýtu o tradiční kvalitě českého překladu, neboť vynikajících literárních překladatelů, kteří se rodí jen díky soustavné překladatelské práci, bude za nynějších podmínek nutně ubývat.

Petr Fantys / kráceno!

26. 7. 2008 MfDNES - Kavárna; str. 25

Obrázky: Petr Urban (J. Hašek: ODVŠ) a Vladimír Renčín (Právo). „Pokud jde o úroveň cartoonistického řemesla, vydavatelé z hlediska tržního prostředí většinou nemusí rozlišovat mezi (...) **humorem** *slušným* a *výborným* - je to pro řadu nakladatelů z

praktického hlediska vlastně totéž: za tu první kategorii je nikdo nezkritizuje, kategorie druhá je zdoluhavá a přespříliš namáhavá.“

Tak tedy: všimli jste si? Již tak mizerný honorář český překladatel (čti karikaturista) občas nedostane vůbec, nebo až po mnoha letech... O nízké prestiži ČUKu svědčí, že ji téměř nikdo neoslovuje, aby posoudila kvalitu vtípů či karikaturistů... Mýtus o kvalitě českých cartoons se rozplývá, vynikajících autorů bude ubývat... V ČUK nadále převažuje názor, že s malými honoráři a celkovou situací „se prostě nic nenadělá“... Je tu nepřeberné množství cartoonistů, kteří jsou ochotni pracovat za naprosto směšné honoráře.... atd. ...

Počtli jste si? Poplakali si? Pobavili jste se? To jsme rádi. Při vši odlišnosti obou skupin „kulturních pracovníků“ i různém počtu členů a jiné síle jejich „spolků“, jsou totiž některé problémy až zarážlivě identické... Na zde vyřčené otázky jednoho z překladatelů ovšem je nutno najít také odpovědi. Zrovna jako nám, také překladatelům se budou hledat *setsakramentsky* (promiňte nám to archaické slovo) těžko. **(Gag-men)**

Blíženci / z Trojské knihovny...

Zda k dobytí Tróji útočníkům skutečně pomohl nastrčený dřevěný kůň, nechme vědcům a historikům. A práci jim nezávidíme. Vždyť i docela nedávné dění na výtvarném poli klade těžko řešitelné otázky! Věděl **Jugo Vlahovič** ze Srbska, že stejný vtíp, jaký poslal do syrské soutěže v roce **2008** nakreslil tucet let před ním a zveřejnil už v katalogu 9. ročníku iránské soutěže „Teheran Intern. Book Fair“ **Rooshan Gataullin** z Ruska

v **1996**? Věděl - nevěděl; obkreslil - neobkreslil... Jisté je, že na rozdíl od Gataulina (obr. vlevo) získal Vlahovič za svůj obrázek v Syrii **Golden Prize!** Což samozřejmě svědčí také o dost malé orientaci v tomto žánru u rozhodujících porotců z Damašku... (iha)

Dokument / Interview s Vladimírem Jiránekem „70“

„**Dikobraz bylo něco příšerného, zůstalo tam jenom bahno...**“ říká **Vladimír Jiránek** o týdeníku po jaru roku 1969 v rozhovoru pro MfDNES otištěného 7. 6. t. r. Otiskujeme ho nyní v nezkráceném znění jako dokument (*Jiránekovi, spoluzakladateli ČUK, bylo v červnu 70 let*)

Jiránek: Chci být humanista

Vladimír Jiránek má rád indiány, králíky a vůbec všechno, co ohrožuje lidská blbost. A zjevně je laskavý, tolerantní člověk s jedinečným smyslem pro humor.

Od včerejška sedmdesátník Vladimír Jiránek je skvělý politický komentátor, i když říká, že dnes ho politika znechucuje. Jeho kresby desítky let s geniální jednoduchostí glosují to, v čem žijeme. Nikdy nejsou zlé či neurvalé. Jsou jemně ironické jako jejich autor.

* **LN Vaše kresby z doby před listopadem, i když nebyly otevřeně politické, vždycky jasně vypovídaly o tom, že jste na opačné straně než ti, kteří vládnou. Kdy jste s tou opozicí začal?**

První vnitřní konflikt s režimem jsem měl hned po roce 1948, už jako kluk. Vždycky jsem stepoval před trafikou, kdy vyjde Vpřed, protože jsem hltal Rychlé šípy. A bolševik to zatrhł, což jsem cítil jako šílenou křivdu, a zatvrdil jsem se, i když jsem tenkrát ještě zdaleka nechápal, co se děje.

* **LN Mnozí to také nechápali, ale přece podlehli propagandě.**

Myslím, že jedině vlastní zážitky dokážou otevřít oči, i když je to někdy šokem. Nás pořád někdo buzeroval a vychovával. A také se cíleně vymývaly mozky. Zabýval jsem se dlouho tématem indoktrinace, zvláště poté, co jsem viděl film Agnieszky Hollandové *Evropa, Evropa* - to je přece tak jasné svědectví o tom, jak se dá manipulovat zejména dětmi. Úplně mě ohromilo, jak je to názorné a přesvědčivě udělané. Zdá se mi, že se pořád víc a víc zkrsluje, jak to bylo, mladší generace to už vůbec nebudou vědět. Táta mé ženy seděl dvanáct let v koncentráku, přišli pro něj, když byla pětiletá holčička. Prošel všechno, od Leopoldova až po Jáchymov, ale nezlomilo ho to. Až do konce svého života všechno pozoroval s nadhledem a přitom musel prožít strašné, drastické situace. O tom zásadně nemluvil a měl osobní charisma člověka, který něco prožil, ale nezničilo ho to. Potrestání viníků bohužel nenastalo, což má své zákulisí, nechci se tím však programově příliš zabývat, mám dojem, že bych si tím zaneřádl hlavu. Přes všechny ty události chci zůstat humanista, i když je to někdy hrozně těžké, protože člověk se pořád dozvídá strašné věci.

*** LN Vystudoval jste žurnalistiku, ale vždy jste byl na volné noze. Jak jste se k oboru dostal?**

To ani sám dost dobře nevím, přitahovala mě angličtina, literatura, ale pak se to nějak semlelo. Během prvního semestru jsem zjistil, že ani nemá cenu tam chodit. Co jsem potřeboval přečíst, to jsem si sám našel, třeba v univerzitce, a jinak jsem chodil do hospod. Tam ještě byli pamětníci, kteří vyprávěli věci, které mě zajímaly. Tam jsem si také postupně vytvářel pohled na život. Začalo mi svítat i díky té blbárně na škole, kde šlo o nepokrytou indoktrinaci - vždyť jsme tam měli zástupce pro věci politické jako na vojně. Všecko bylo zideologizované a to mi strašně vadilo a bylo to na mě příliš vidět. Taky jsem si to párkrát odskákal, i přestože jsem nebyl žádný rváč, spíš jsem vždycky hledal způsob, jak se s tím vypořádat. Pomohlo mi, když jsem si to zformuloval. Míval jsem sklon provokovat, ale to není žádné hrdinství. Četl jsem třeba text o válce v Koreji a důsledně místo USA vyslovoval „juesej“, a ten člověk za katedrou už byl úplně fialovej vzteky, ale já jsem neprestal, a vypil jsem si to. Můj argument byl chabej: my jsme se to v hodinách angličtiny učili takhle. Byla to samozřejmě slabá rebelie, ale mně to svým způsobem stačilo.

*** LN Školu jste nesnášel?**

Přesně tak, ale nebyl jsem sám. Provokoval jsem pořád, třeba jsem na češtinu donesl Josefa Karáskova ze Lvovic, ale tomu se asi dnešní mladí lidé budou smát, co na tom je, že? Těžko se to vysvětluje.

*** LN Počítal jste s tím, že byste po studiu nastoupil do novin?**

Během fakulty jsem v novinách pracoval. Byl to plátek, který vydávalo ROH. Tam jsem si to taky polepil, asi si umíte představit, jaký duch tam panoval. Nakonec jsem musel na vojnu, i když jsem dělal všechno, abych se jí vyhnul. To pro mě opravdu byla tvrdá zkušenost, ale upevnil jsem si tam názory. K něčemu to bylo, i když jsem trpěl jako zvíře - blbost tam byla nesnesitelná. Třeba přišel do učebny idiot, který za každou větou mluvil o příští možné válce. To bylo dost tristní. Věděl jsem, že s tím nechci mít nic společného. Po návratu z vojny jsem měl různé posudky a bylo mi jasné, že nejlepší pro mě bude volná noha. Kreslit jsem začal už na fakultě, potřeboval jsem na pivo. Sedával jsem v hospodách, kde se zastavovali řidiči, a já kreslil jejich portréty. Pak mně nosili i rodné fotky. Za to mi nalávali panáky, i když jsem spíš potřeboval něco do žaludku.

*** LN Neuvažoval jste o studiu výtvarné školy?**

Přemýšlel jsem o tom, ale pozdě. Dlouho jsem nevěděl, co mě víc přitahuje, jestli literatura, nebo výtvarné umění. Navíc moje první kreslířské pokusy tíhly ke karikování, stejně tak mé literární pokusy by-ly ironického charakteru, to se tehdy také moc nežádalo, bylo to trochu nebezpečné. Po jedné takové slohové práci si mě zavolal starý profesor do kabinetu, dlouho koukal z okna a pak povídá, máte, chlapče, výrazný smysl pro ironii. Pak asi chtěl něco dodat, ale také se bál, a tak mně místo toho řekl, že můžu jít. Prostě mě varoval, což mi došlo až na chodbě.

*** LN Jedním z výdobytků pražského jara 1968 bylo zrušení cenzury. To přece musel být ráj pro takové kreslíře, jakým jste byl.**

Nedávno u mě byli mládenci, kteří se pokoušejí dát dohromady sborník o roce 1968 a předchozím období. Chtějí zachytit, jak změn-y ve společnosti postupně narůstaly. Přáli si také vidět mé kresby z té doby. A když jsem je pak našel, říkal jsem si, proboha to snad ani není možné, jak strašně jsem byl naivní. S těmito slovy jsem jim je předložil a oni říkali, to je v pořádku, naivní byli všichni.

*** LN Tehdy jste kreslil hlavně pro Mladý svět.**

Dělal jsem mimo jiné takové třífázové obráz-ky na pomezí literatury a aforismu. Prostě myšlenky na tři fáze, které směřovaly k pointě. Kdo ví, kde to všechno skončilo. Mám ze všeho jen torza, zůstalo mi pár kreseb z Reportéra a Literárek, většinu věcí jsem nechal v té redakci, pro kterou jsem kreslil. Zkrátka těm chlapcům jsem vysvětloval, že se novému uveřejnění starých věcí tak trochu bráním, protože se v tom nepoznávám. Od té doby jsem ušel kus cesty, ale tehdy to bylo spontánní. Seděl jsem na redakční radě, chrлил ze sebe nápady na jakýkoliv papír, který byl po ruce, a hned se to neslo do tiskárny. To je přece splněný sen novinářského kreslíře a už se to nikdy neopakovalo. Také jsem chodil mezi lid-mi a střádal kresby. Zní to jako idyla.

*** LN Přišla ale normalizace a byl šlus, třeba takový humoristický časopis jako Dikobraz rychle přešel na kolaboraci s okupanty a režimem, tam se přece vůbec nedalo publikovat. Jak jste se s tím vyrovnával?**

Dikobraz bylo něco příšerného, zůstalo tam jenom bahno, ostatně od podzimu 1969 jsem tam měl plot. Spousta mých tehdejších kamarádů začala mýt okna, hlídat vodu. Já jsem si řekl, že se kreslení nevzdám, ale asi tři roky jsem si neškrtnul. Mezitím se objevili lidé z Krátkého filmu, kteří mě i přes mou počáteční malou sebedůvěru přitáhli ke kreslenému filmu. To bylo moje útočiště deset let, dělal jsem filmy pro děti i pro dospělé, dokonce i nějaké medaile mi dali.

*** LN Nějaké? Vždyť to byl rovnou Zlatý medvěd na Berlinale, o čemž se raději ani moc nepsalo.**

To bylo v roce 1978, a dokonce mě soudruzi museli pustit na západ. Dost u toho skřípali zubama, ale mohli být klidní, nejsem typ na emigraci. Musel jsem se s tím marasmem tady vypořádat sám.

*** LN A nebyla normalizace paradoxně nakonec dost inspirativní?**

Kdyby se to mělo měřit tím, jak kvalitní to byla inspirace, nebyl by asi přílišný důvod ke stížnostem, ale život byl příšerný a k nesnesení. Pokud jste nebyla v partě lidí, kteří měli přibližně stejné názory. To už pak bylo i jedno, že v ní byli i tací, kteří v útlém mládí vstoupili do strany. Pak je klepli přes prsty a oni zaplaťpánbu začali vidět normálně. Já jsem ale nikdy v žádné partaji nebyl. Tahali mě tam, ale brzo toho nechali.

*** LN Měl jste jako kreslíř vzory?**

Určitě. Pro mě byl zásadním objevem Saul Steinberg. Pochopil jsem, že linkou se dá vyjádřit nejenom tom, čemu se člověk zasměje, ale také to, co přiměje k zamyšlení, třeba jen na chvíli. A pak se dá pokročit k vážnému žánru

a sdělovat myšlenky inspirované znalostmi ze sociologie, psychologie, politologie - no spíš šlo o kryptopolitologii. Hodně mě zajímala i příroda, chodil jsem s lidmi, které tento zájem přirozeně dával dohromady, a to také přinášelo inspiraci. Spojovala nás myšlenka, že politika není to, čím bychom se měli zabírat, že za to nestojí. Vyznávali jsme, že smysl má starat se o přírodu.

*** LN Nakreslil jste i postavku brontosaura, který se pak stal logem celého ekologického hnutí.**

To bylo spontánní a s novinářem Josefem Velkem, který se v hnutí výrazně angažoval, jsme také objeli velkou část severních Čech a zničeného pohraničí. Pak zase, abychom si to kompenzovali, jsme třeba vyrazili na jižní Moravu.

*** LN Podařilo se vám to, co je touhou každého kreslíře - mít svůj styl. Když někoho v Česku vzbudím o půlnoci a ukážu mu vaši kresbu, okamžitě vykřikne Jiránek. Jak se váš rukopis vyvíjel?**

To jste řekla moc hezky, ale raději, ať kvůli tomu nikoho nebudí. Samozřejmě že jsem nechtěl zůstat jen u Steinberga, kterého jsem obdivoval pro zkratku a myšlenkově bohatý podtext. Uvědomoval jsem si, že žiji v Čechách, byl jsem obklopený lidmi, kteří se mi otiskovali do paměti a vstupovali do mých kreseb. A přicházela slova, to mě také hodně přitahovalo. I když napsat dvoustránkový text je nad mé síly, seškrtal bych to na tři řádky. Slovo v nejlapidárnějším významu se postupně stalo integrální součástí mých kreseb, vznikl celek a výraz. Hodně k tomu přispělo i každodenní pozorování lidí v různých situacích. Ten prvotní impuls ale byl pro mě Steinberg. A také Francouzi z časopisu Harakiri. Můj styl ale vznikl tady, v Česku. Jednou jsem o tom mluvil se svým kamarádem, který emigroval do Německa. Říkal jsem mu, kdybych s tebou odešel do Mnichova, tak jsem kreslil úplně jinak. To, co dělám, mohlo vzniknout jedině tady, mezi typy, které potkávám na ulici. Scéna ulice se ale radikálně změnila. Za normalizace jen sílil úpadek a únava. Pokud jste jim to nepodepsala, sdílela jste osud uštvaného člověka, kterého jsem se pokusil v kresbách zachytit. Teď jsou ale uštvaní a na okraji společnosti jiní lidé.

*** LN Jak se změnil váš přístup jako kreslíře a glosátora po roce 1989, co bylo pro vás zásadní?**

Musel jsem se zase učit. Úloha a charakter kresby se opět vyvíjely, ale i tato éra pomalu končí, protože přišla nová média. Nebyl jsem zvyklý kreslit konkrétní figury. Komentování situace nyní do značné míry přebírá televize a internet. To je fenomén, kterým jsem se hodně zabýval, i když mi to není moc blízké. Přesto mě zaujal natolik, že jsem o tom vydal knížku. Byl by to skoro zázrak, kdyby se někdo chtěl věnovat klasické novinové kresbě, protože dnes je absolutní svoboda a spousta komunikačních možností. Chybí impuls, pro mě to bylo jasné: nemohl jsem se vyjádřit psaním, tak jsem začal kreslit. Mohl jsem sdělit svůj pocit ze stavu společnosti a nedalo se to tak úplně napadnout.

*** LN Dřív jste víc karikoval naši politickou garnituru. Koho se vám nedařilo vystihnout?**

Asi největší potíže mi dělal Miloš Zeman, nemohl jsem přijít na to, co je pro něj charakteristické, v jeho fyziognomii je něco neuchopitelného, nakonec jsem se k tomu jakž takž propracoval, ale hodně kreseb šlo do koše. Celkem dobře mi šel Václav Klaus.

*** LN A co dnešní politická sestava?**

Popravdě řečeno, nezajímá mě a nemám chuť se jí zabývat. To, jak se chová, mě svým způsobem až znechucuje. Prostě rád bych si zachoval čistou hlavu. A znovu se do toho ponořit... Nechci se tím zašpinit, jak jsem říkal, člověk by měl za všech okolností zůstat humanistou. Mám už věk na to, abych přesně věděl, co nechci dělat. Nechci být zlý ani netoužím po tom, aby mé kresby lidi tížily. Pro mě je důležité vyjádřit svůj názor na stav společnosti, ale neztratit přitom laskavost. Současná politická garnitura mě nezajímá a nemám chuť se jí zabývat. To, jak se chová, mě až znechucuje.

JANA MACHALICKÁ v MfDNES 7. 6. 2008

Obrázky jsou použity z webu autora na: <http://www.vladimirjiranek.cz/index.php>

Z pošty / Plotěná o Šimkové

Ad GAG 08-30 / World Language na DQ

Ditu Šimkovou znám. Dělalala u nás na škole přijímačky a studovala umělecké odlévání. Pár hodin jsem ji také učila. Nyní je už ze školy venku a tento měsíc se bude vdávat. Jinak je to vnučka **Vlasty Švejdové**, geny má tedy po přeslici. Měla jsem její první soutěžní práce v ruce jako porotce loňského 13. ročníku Zlatého soudku v Prešově. Tenkrát tam poslala něco na způsob pivního comics. Občas mám osobní příležitost vidět její výtvarné pokroky. O tom, že obeslala zmíněnou soutěž v Turecku jsem nevěděla. Vlasta Ditu motivuje a svým způsobem i vede, určitě má teď z jejího úspěchu radost. Patrně se také ozve, neboť o Dítě ví z nás obou nejvíce. Takže aspoň tolik.

Marie Plotěná, Brno

Srdečně zdravím a sděluji, že **Dita Šimková** je moje vnučka žijící v malé vsi na Vysočině. Je jí 21 roků, má invenci a neopotřebovaný elán. Ráda kreslí na barevné papíry, není to počítač. Určitě by měla radost stát se v budoucnu členkou ČUKu. Zdravím a přeji ještě pěkné letní dny.

Vlasta Švejdová, Brno

KdoCoKdYKdeJak/a/Proč... / Št. Mareš, Fr. Dostál..., Honoráře z AFO

Štěpán Mareš každé odpoledne v galérii Porthheimka

V pondělí 4.srpna byla vernisáží zahájena ve výstavní síni Porthheimka v Praze 5 výstava kreslíře

Štěpána Mareše. Potrvá do 30. srpna - otevřena je od 12 do 17 hod., mimo pondělí (základní vstupné 30 Kč a snížené 15). Výstava, na jejíž vernisáži jsem se ocitl nikým nezávan a jen náhodou, nese název **Na ostří nože**. Přišel jsem pozdě, nedokonale vyzbrojen, tím omlouvám kvalitu dokumentace. Výstavu zahajoval Petr Žantovský a sám autor. Předkládá ukázky svého vysokého standardu (Pavel Hanák s tím nesouhlasí, ale doufám, že mi promine). V ukázkách jednotlivých politických vtípů, figurují poznatelní aktéři, taktéž charakteristický rukopis je na první pohled srozumitelný. Dále své a Vodňanského trojdílné stripy pro úterňní titul *Deníku*, ty patří z každodenních příspěvků dalších autorů k těm (nej)lepším. Název výstavy se hlavně vztahuje k volné obrazové tvorbě, asi 10 ukázek, těžko se popisuje, lépe je viděti. Zahrnuje i všechny (oba) české prezidenty. Současného v přísné až realistické kresbě, prvního s břitkostí, vyzývající k polemice. Opakuji: nejlépe posoudit na vlastní oči. (Text i foto autora a jeho děl: **Jan Koutek**)

Fotograf s ftypným okem - též na Smíchově

V Obchodním centru Nový Smíchov (naproti Porthheimce) proběhla výstava i pražským karikaturistům dobře známého fotografa Františka Dostála s názvem „**Letní lidé**“. Několik desítek jeho charakteristických fotografií bylo vystaveno do 26. 8.2008. (k)

Olomoučtí vědci - aneb dobře placená procházka

GAGu se konečně podařilo zjistit jména 13 autorů kreslených vtípů z výstavy „Čeští karikaturisté a věda“ – doprovodného programu AFO 2008 - kteří byli vybráni pro publikování v Žurnálu University Palackého (celkem 17 obrázků, tj. cca pro každé druhé číslo). Honoráře cca **500 Kč** za vtíp (před zdaněním) je docela slušný příspěvek členům ČUKu, kteří výstavu obeslali a jejichž fóry tu zabraly... Jak víme, kolega **Pavel Kotyza** navíc získal Cenu festivalového publika. A tu jsou ta jména:

Jiří Mikulecký, Miloš Krmášek, Jan Tomaschoff, Jiří Novák & Jaroslav Skoupý, Jan Pillvein, Pavel Starý, Pavel Kotyza (2x), Marie Plotěná, Radek Steska, Břetislav Kovařík, Martin Hron, Václav Linek (2x), Jaroslav Dostál (3x). (R)

Citát na tento týden / Pavel Kohout o (nejen) **Lidřákovi**

„...Taky mě nadchlo, jak Britové chrání Nebrity před úklady levosměrného provozu. Před každým přechodem je výrazný nápis: Vlevo hled! Vpravo hled! A právě to mi připomnělo **Lidřákovu karikaturu** otištěnou před 40 lety v *Literárních Listech*. Šofér auta i spolujezdec hledí do protisměru a hlásí: **Zprava dobrý! Zleva tanky!**

Naučil jsem se respektovat názory jiných a vím, že zkušenost je nepřenositelná. Ze mě ale březen 1939 a srpen 1968 učinili příznivce všech armád bránících věčně křehkou demokracii. Takže i zastánce radaru v Brdech! Mé Omegy odtikávají teprve devatenáctý rok svobody. Dějiny varují, že nejčastějšími hrobaři míru bývají vstřícní, laskaví, pro mír třeba i srdnatě hladovějící pacifisté. Nemrazí je z Gruzie?“
(Trilobit - MfDNES 16. 8. 2008, str. A10)

GAG pro pamětníky / Zprávy ČUK č. 04-39 z 9. 4. 2004

Co jsme to před více jak čtyřmi roky v GAGu řešili?

Jurkas přivezl reportáž ze Zlatého soudku, přivítali jsme v ČUKu *Součka* a *Hanáka*, *Krmášek* zauvažoval „O kritice a jejích konzumentech“. *Kundera* měl Salon (ještě v MB), vystavovali také *Pillvein* (v nádherné Trmalově vile) a *Hofman* (ještě „U Frantika“). *Tormovi* bylo 50 let a překvapenému *Kovaříkovi* GAG oznámil, že v belgické soutěži vyhrál „Stříbrné slipy“... (r)

Časopisy / Žikišon, KIKS, Nosorog, Kayhan, Roháč, Nebelspalter, N. Scorpion

ŽIKIŠON má Galerii cartoonistů

Jak už z GAGu víme, V Srbsku (Paracin) vychází časopis - „elektronski satirično-humoristički nedeljnik ŽIKIŠON“. **Editor: Zoran Matić** Není to zrovna pastva pro oči ani graficky, ani v množství a kvalitě kreslených vtípů - o tom se můžete konečně přesvědčit sami na adrese <http://www.zikison.net>. Vyšlo už letošní číslo 9! Pro zajímavost třeba z obsahu č. 4: Bira Dantas – BRAZIL / The Portrait Caricature "ZIKISON 2008", Oguz Gurel – TURKEY / The Caricature Without Words - Free Form "ZIKISON 2008", Jordan Pop Iliev – MACEDONIA, Zoran Spaso-jević Paske – SERBIA, Rene Bouschet – FRANCE. Strip: Franja Straka – PROVALE. Představuje se tu staronový časopis - Makedonski "**OSTEN**" 1 i 2.

Nosorog v únoru vyhlásil vítěze soutěže v portrétování světoznámých osobností. **Na obr.:** II. cena v soutěži NOSOROG (Banja Luka, BiH - rep.Srpska) - **autor: Shahrokh Heidari Sorjani Ahvaz**, Iran: **PUTIN** (nějak mu z toho lhaní roste nos...)

Zajímavé je na stránkách **Žikišona** představování zahraničních karikaturistů v **Galerii**. Viz.:

[Gallery / Galerija ZIKISON 2006 / 2007](#)

Camilo A.Triana C. - COLOMBIA:

<http://www.zikison.net/GalleryCamiloAndr%E9sTrianaCubillosCOLOMBIA/index.html>

VI.Kazanevsky - UKRAINE: <http://www.zikison.net/GalleryVladimirKazanevskyUKRAINE/index.html>

Igor Smirnov - RUSSIA: <http://www.zikison.net/GalleryIgorSmirnovRUSSIA/index.html>

M. Avramescu - ROMANIA: <http://www.zikison.net/GalleryMarian%20AvramescuROMANIA/index.html>

M. Bondarowicz - POLAND:

<http://www.zikison.net/GalleryMarcin%20BondarowiczPOLAND/index.html>

Makhmudjon Eshonkulov - UZBEKISTAN:

<http://www.zikison.net/GalleryMakhmudjon%20EshonkulovUZBEKISTAN/index.html>

New Scorpion č. 72. Na str. 12 turecko-kyperského měsíčníku New Scorpion jč. 72 jsou k vidění propozice letošního **Humorestu**. Na str. 21 - 22 je velký příspěvek od našeho spolupracovníka ze Slovenska **Petera Zavackého** o ruském kreslíři **Vladimiru Močalovovi** s ukázkami (text znáte ve slovenském znění z GAGu). Magazín se věnuje také osmi stům let **Nasredína Hodži** a vyhlášení propozic kyperské soutěže cartoons **Olive**. Nové **Blížence (Similarities)** přetiskujeme na jiném místě GAGu. (r)

KIKS už s „dvacítkou“...

Výše zmíněný **Zoran Matić Mazos** vydal také srpnový cartoonistický **KIKS č. 20** (August 08). To to letí... vždyť jak je to dlouho, co jsme tu recenzovali první číslo? 30 stránek, pestrá, obvykle červenomodrožlutá kombinace... Je všude možné ke stažení na netu. Ovšem celý KIKS má (v pdf formátu) 7,860 KB. Autorem kresby na obálce (**viz obr.**) je německý Turek **Erdogan Karayel** - vydavatel Don Quijote. Vztahuje se k čtyřstránkovému interview s karikaturistou, který vedl *Nizar Outhman* (Libanon). Dále jen stručně: originál pravidla soutěží III. Žikišon, Rotary, kyperské soutěže *Olive* a *Humorestu*, výsledky (i s 3 obrázky) **VII. Fór pro FORu** (**viz obrázek** dále v čísle!) Str. 13 je věnována poslednímu držiteli titulu **CARTOON OF THE YEAR** *Mattu Adamsovi* (už znáte z GAGu); U galeristky Stely Todové v chorvatském Osieku se konala *«Retrospektivna izložba»* (12 renomiranih karikaturista). Jinak jsou v čísle vtipy a stripy cartoonistů, kteří do měsíčníku vycházejícího v srbské části B+H obvykle přispívají. **(ih)**

Kayhan Caricature - květen 2008

O regulérním, naprosto řádném časopise věnovaném jen cartoons a cartoonistům, můžeme v ČR jen snít. E-GAG je pokusem alespoň nějak za něj suplovat. V autoritativním státním systému v Íránu je však tištěný GAG samozřejmostí. Jmenuje se **Kayhan Caricature** - čert ví co to *Kayhan* znamená, ale *Caricature* bude nejspíš karikatura. V podtitulu na str. 3 stojí

psáno: The Monthly Magazine Specialized in Cartoon - vydává Kayhan institucion v Teheranu, Íran. **Jiří Slíva** toto číslo přivezl edYtorovi z Legnice, kde je karikaturistům rozděloval iránský kreslíř, tam oceněný a vystavující.

Z pár řídkých údajů v nám srozumitelných literách latinské abecedy lze ovšem zjistit docela zajímavé věci: předně fakt, že jde už o 17. ročník a celkem o 193-194 číslo (tedy dvojčíslo) vydané pro měsíce duben a květen letošního roku. Letitý „International cartoon magazine“, který jsme už párkrát za těch pět let a pár měsíců existence GAGu prolistovali, se nijak nemění pokud jde o 56 stránek + 4 stránky obálky = 60 stran A4. Ta obálka je barevná a na papíře lesklém a bílém. Vnitřek čísla je na podkladu šedém, elegantním, byť zrovna pro převážně „černobílé“ vtipy ne ideálním. Grafik je dobrý, nechává obrázkům prostor, trochu to připomíná časopis 100+1 ZZ za našeho totáče; vzpomínáte, jak si tam dokázali párkrát moc pěkně pohrát se Steinbergovými kresbami? V „KC“ podobně využívají kresby britského autora Ronalda Searleho... K černé barvě na všech stránkách přibývá ještě doplňková červená. Tisk je ofset.

Není to rozhodně nejdůležitější, ale titulní stranu „naší“ obálky zdobí vtip brazilského **Ziralda Maitose** (výjev z eLDéaNky supermanů), zatímco „jejich“ obálku nakreslil domácí autor **Mandi Ali Beygi**. Vnitřní obálky pak vyplňují **Jitet Koestana** (Indonézie) a **Saed Sadeghi** (Írán). Formálně je vše o. k. neb obrázkům je věnována vždy celá strana až na spad. S obsahem je to horší neb jak je v kraji (a v totalitě všeho druhu) smutným zvykem, obrázky jsou to protiamerické a protiizraelské (Gaza). No, nedivme se: šéfredaktorem KC je M. **Shojaie Tabatabaie** - ředitel teheránského Domu caricatury, nechvalně známý vyhlášením mezinárodní soutěže vtipů na téma **Holocaust**. Přesto se docela zdá, že sám časopis (odhlédneme-li od nesrozumitelných textů) praktikuje to, co známe z české socialistické státnosti. Na venek kejvá moci - a za její peníze si pak uvnitř na určitém místečku dělá to své. Takhle se v ČSSR tu a tam vydávaly knížky, točily periodicky pěkné filmy, natočila dobrá deska, připravil světový scénický projekt a la Polyekran. Podobný dojem mám z KC, ale možná je pouze přání otcem této nejapné myšlenky. Začít listovat magazínem by neměl být problém. Pokud ovšem jste dost rozhodní a víte zda jít po muslimansku zezadu dopředu anebo po evropsku od předu, zleva doprava.

Ukázalo se, že lépe je jít po jejich... vždyť nám není časopis určen a tak si aspoň lépe vychutnáme stavbu čísla. Znovu upozorňujeme, že text je výhradně „arabský“ a tak nelze než soudit o obsahu článků z naštěstí dost početných obrázků (kolem 120).

Vstupní vtip je celostránkový **Jurij Kosobukin** /Ukrajina/, následuje několikastránkový článek s ukázkami z prací domácích tvůrců /asi animo-filmových/. Dvoustrana je věnována italským cartoonistům (5 vtipů 5 autorů na téma „čísla“). Celá trojstrana je poskytnutana překladu „posledního rozhovoru“ s francouzským mistrem cartoons **Chavalem** (6 vtipů + foto autora), jedna stránka je věnována propozicím několika soutěží. Hlavní „kláda“ čísla je 15 tiskových stran plných pouze vtipy na téma „Voda“, tedy spíš nedostatku vody - najdete tu řadu vtipů ze soutěží z posledních měsíců a let (z autorů kupř. Poláci **Szumowski, Pietrzyk, Zaradkiewicz a Kuczyński**, Ital **Agim Sulaj**, Rus **Zlatkovskij**, Bulhar **Dragostinov**, Rumun **Ciosu**, více Turků včetně **Tan Orala**. Výběr zřetelně táhnoucí k humoru

více výtvarnému než směšnému. Následuje čtyřstrana vtípů latinskoamerických kreslířů, pětistrana o humorné ilustraci pro děti (asi?), další čtyřstrana vtípů nejspíš protiválečných, dvoustrana o loutkáři a jeho díle, mezi tím vším tu a tam nějaké stránky s drobnými materiály i kresbami. (G)

Vlevo na obrázku titulní stránka srpnového výtisku **Sorry**. Pod pěknou sprostárnou od **Košťýře** na obálce se skrývá dost chaosu a nepořádnosti. **Vpravo** jedna z vnitřních stránek e-KIKSu: je celá věnována vítězům **VII. Fór pro FORu**.

Sorry číslo 8 - srpen

Znalci už vědí, že o měsíčníku Sorry píšu vesměs v dobrém. O to závažnější je dnešní sdělení, že to jde s „kultovním“ černým časopisem nějak s kopce. Elementární chyby, ledabylá redakční práce, vtipy kreslené Košťýřem ale podepsané Kratochvílem a Woodmenův vtíp (přetisk z Punche?) podepsán jakýmsi Peky. Evidentně ledabylé korektury se dají pro jednu odpuštění, ale blbé redigování? V *Lepší společnosti* je pod každou fotkou jiný „jmenovatel“ - tedy píše to jiný autor; o někdejší stylové jednotě nelze mluvit. V prostředním *Fámyzdatu* si s jedním námětem (Jágr) vyhraji hoši třikrát (z toho dvakrát podobně), další vytěží dvakrát (Bohdalka), takže dost ostuda. Za komoušů by redaktory poslali z hospody do výroby, aby aspoň chvíli drželi palec na pulsu pracujícího člověka. Teď by možná stačilo, aby si dvakrát za týden pustili zpravodajskou relaci - jé, tam je ti témat! Sorry se od počátku vyznačovalo surovou ftipností, takže tu trapnou záležitost se šmiráčkou fotkou tlusté staré herečky bych od pánů čekal pojatou jaksi víc naruby (řeč je stále o *Fámyzdatu*, ne o testu s Bědou Trávníčkem na dvojce). Když už se člověk jednou rozčílí nad textovými chybami (tak Omsk nebo Osmk?!), má pak tendenci zjebat i kreslíře. Ale budu milosrdný a ty nové, *Kodlase* i s tím *Pekym* ušetřím. Přesto: všimli jste si, jak už nějakých deset let mezi cartoonisty nezavítal nikdo, kdo by uměl opravdu kreslit? Vždyť grafárny chrlí jednoho absolventa za druhým... A další dotaz pro nadšence, co sledují Sorry pravidelně: to si *Doucha* dal zcela voraz od kreslení?

Neznám přesná data uzávěrky ani termín vydání 8. čísla, ale vypadá to, jako kdyby se odpovědní šéfredaktoři vozrali na karlovarském festivalu a najednou zjistili, že kocoviny už jsou delší než za mlada. Rada: pokud Sorry vydrží ještě rok, nepožijte si srpnové číslo... (IH)

Ze Slovenska / Ex(humovaný)tra ROHÁČ je tu

Extra Roháč, vycházející u Milana Kupeckého v Nových Zámkoch na Slovensku, zasluhuje rezervovanou pochvalu a současně povzdech. Ano, je tu časopis, který působí od prvního pohledu vesele, barevně, příjemně. Který se nepodbízí, nabízí docela solidní humor, z našeho odborně karikaturistického hlediska na nečekaně slušné kreslířské úrovni.

Kupujte slovenské výrobky, kupujte humor a satiru!

Že to ovšem na úspěšný život řádného měsíčníku je málo, není třeba zdůrazňovat. Časopis, vyhlízející jako měsíčník, jednotlivá letošní čísla, která máme k dispozici jsou podle toho číslována - 3 - březen, 7 - červenec, je ovšem koncipován spíše jako neperiodický sborník více či méně aktuálních textů a obrázků, nikoliv jako časopis, který by měl svou vnitřní stavbu, rytmus stránek a gradaci. Souvisí to jistě s podmínkami, které má k vydávání - známe dobře ten začarovaný kruh: udržet takový časopis při minimu inzerce jen z příjmu z prodeje znamená jeho vydávání dotovat. A s tím souvisí i neexistence slušných honorářů. Když na větším trhu v Česku tak ekonomicky úspěšné T-B už rok karikaturistům neplatí honoráře (už tak mizerné!) ještě nepříznivější musí být situace v menší zemi (kde navíc existují další podobně zaměřená tři periodika). Bez honorářů nelze vydávat úspěšný časopis a bez úspěšného časopisu nelze platit slušné honoráře.

Je tedy jen na vydavateli, zda a jak dlouho miní časopis vydávat (čti, jak dlouho ho bude bavit tato donátorská úloha) a jak dlouho a kolik autorů je odhodláno svými příspěvky podporovat. Inzerce pro humoristický časopis se hledá nesmírně těžko. Co tedy inzerentům Roháč, vedle své staré dnes už „ostalgiecké“ značky nabízí? V černobíle tištěné nabídce, která je nelogicky zařazena na barevnou stránku se představuje magazín takto:

Celoslovenský, nezávislý, farebný satiricko-humoristický časopis Extra Roháč vychádza ako mesačník. Je distribuovaný do všetkých kútov Slovenska bratislavskou firmou Mediaprint Kapa a súkromnými predajcami. Na rozdiel od ostatných periodík tohto druhu je to periodikum bez vulgárností, perverzností i morbidností, proste časopis určený pre všetky vrstvy obyvateľstva - čitateľov, ktorí majú radi humor a satiru, a tieto sa snažíme prezentovať aj ako pôvodnú tvorbu.

Vychází s podporou viacerých slovenských humoristů

Připojme ještě fakta: Náklad se uvádí 10 tisíc výtisků (obvykle se tento údaj nadsazuje, navíc nemusí souhlasit s počtem skutečně prodaných výtisků). Formát je A4, stran má časopis 16 a je z poloviny tištěn barevně (strany: 1., 4.-5., 8.-9., 12.-13. a 16.) Z druhé poloviny užívá jen černou barvu, čímž se z barevných vtipů (jsou sem bůhvíproč zařazeny místo pérovek pouze černobílých) stávají vtipy šedé. Tenhle nešvar je známý i odjinud, kde si „luxus“ běžné redakční práce - objednávat a vybírat na tyto stránky jen černobílé pérovky - nemohou dovolit.

A kdo jsou ti odvážlivci, kteří toto „dobrodružství“, počínající registrací časopisu v r. 2002 podstupují? Tady je odpověď - převzatá z tiráže čerstvého čísla časopisu:

EXTRA ROHÁČ – slovenský nezávislý humoristicko-satirický časopis. Vychádza vo vydavateľstve H+S vďaka podpore viacerých slovenských humoristov.

Adresa redakcie: Extra Roháč, Várdayho 21, 940 02 Nové Zámky.

E-mail: m.kupecky@chello.sk alebo okresnenovinynz@stonline.sk. Šéfredaktor a predseda redakčnej rady: Ing. Ján Heinrich, členovia: Mgr. František Mráz, MUDr. E. Petru, RNDr. Gabriel Hocman, Mgr. František Bojničan, Ing. Vít Drgoň a Milan Kupecký. Rozširuje Mediaprint Kapa a súkromní distribútori. Grafická úprava: Artus.

Texty z Roháče se v týdeníku spolku karikaturistů zabývat netřeba. A pokud jde o podporu z řad karikaturistů, tak spočívá - bráno z posledního výtisku - především z vtipů od dua *K + K = Kotrha Ľubomír a Kamenský Marian* a také asi od dvou karikaturistů, jejich jména jste četli v tiráži: *F + F = Fera Bojničana a Fera Mráze* (ten přispěl do čísla několika stripů o „shoppingu“). *K + K* jich Roháči dodali celkem 33, dohromady je v č. 8 vtipů asi padesát. Pátým jménem pro zapamatování je *Andrej Mišanek*, zbytek je marginální záležitost a dva obrázky jsou otištěny dokonce bez uvedení autora. Kdo si vybaví, jak výše jmenovaní kreslí, vidí, že s kvalitou, alespoň pokud jde o vizuální kulturu, nemá Roháč problém, nehrozí tu žádná krutá srážka čtenářova oka s nějakou *šerednou drážkou*...Je ovšem jen a jen na konkrétním čtenáři, nakolik mu bude vyhovovat jistá výtvarná kontinuita čísla, daná stylem kresby dvojice určujících kreslířů. Anebo zda mu bude připadat zrovna z tohoto důvodu časopis spíš unifikovaný či poněkud fádňí. Grafik, který obrázkům dává slušný prostor, řeší všechny stránky podobně, vždy tři čtyři vtipy a jeden malinko delší textík na stránce, zbytek četné drobnosti. Nerozlišuje moc lichou či sudou stránku. Zajímavé je, že „novinové“ řeší i první stránku, tedy obálku časopisu (nespoléhá tu na jeden vstupní velký vtip, jak to mívaly týdeníky *Dikobraz* i *Roháč* v oblibě).

Zatímco po výtvarné stránce stojí číslo za pochvalu, ne tak zcela jist si je recenzent jinou funkcí zařazovaných vtipů. Oba pánové *K + K* totiž kreslí fóry beze slov, pohybují se tedy v oné vyšší, ale ne vždy tak rozesmávající a tedy u prostého lidu obecně oblíbené kategorii. Asi hlavně čtenářky, které jsou rády, když jim text dopoví, že vtip pochopily správně, by nemusel takto koncipovaný Roháč moc oslovovat.

Nu což, písmenek a tedy textů všude kolem obrázků je dost a dost, až trochu nepřehledně a až moc podobně; jeden krátký aforismus vedle druhého, prostřídány především anekdotami. Nás může především zajímat, že k „delším“ textům patří v čísle jakési vizitky humoristických autorů, mezi nimi i dvou karikaturistů (*Fero Bojničan* z *Hlohovca* a *Vlado Pavlík* z *N. Města n. V.*), tedy vlastně tři, když *Vojto Haringa* z *Piešťan* budeme považovat za humoristického obojživelníka. Tady také najdeme jediné tři (portrétní) fotky v celém čísle.

V příštích dnech se zamýšlíme ponořit do studia předchozích exemplářů, které jsme od laskavého vydavatele získali, za což mu velice děkujeme. Zkusíme pak pro e-GAG vysledovat další klady a vady na produktu, který (co si to nepřiznat) můžeme slovenským kolegům vlastně jen závidět. Takže: kdybyste si chtěli časopis objednat nebo koupit - napište si na výše uvedený e-mail Milana Kupeckého. Totéž se týká nabídky distribuce či inzerce. Jinak ovšem platí: „Nevyžádané příspěvky redakcia nevracia, ani ich nehonoruje“.

(Gag-men)

Mišánek s šavlí!

Zo Slovenska: Aj keď „*aurer!*“ letnej súťaže v kreslenom humore a satire **O Bomburovú šabľu** (súťažná téma: *Slobodu! Rovnosť! Bratstvo! A najmä Peniaze!*) v mestečku *Brezne* si držia informácie o súťaži pod svojim „*inčom*“ a iba **sami** (zrejme po vzore iných organizátorov) informujú vybrané médiá o výsledkoch, predsa len na verejnosť aj (zásluhou našich priamych *spajov* – karikaturistov) bez ich zásluhy preniklo k nám, že „šablica“ pod poradovým číslom 13. (XIII. ročník) bola teraz šťastným číslom aj pre (už z GAGu dobre známych) renomovaných a priznaných slovenských karikaturistov: **Andrej Mišanek** z Pop-

radu bol prvý, **Janko Fit'ma** zo Zvolena druhý a **Pavol Švancár** (už trojnásobný víťaz) zo Švrčinoviec tretí. Čestné uznanie si odniesol aj **Fero Bojničan** z Hlohovca a jedno ocenenie putovalo aj do Čiech zásluhou **Vlastimila Sobotu** (55 rokov) z Prahy. /pz/

Nebelspalter č. 6 - Juli / August 2008

To, čo vidíte je a zároveň není titulní stránka *Nebelspalteru* na prázdniny. Ještě že jsme už poučení perským *Kayhanem* (viz výše) takže nás tenthle hlavní fór čísla švýcarského magazínu nezaskočí. Ano, začíná se od poslední stránky, jak prý je to i v Číně zvykem...

Fór dobrý (i když v minulosti použitý i jindy a jinde), číslování stránek je vsutku odzadu od str. 1 do str. 58. Tiráž je tedy na str. 57, neboli na čtvrté straně po klasickém otevření. Další číslo je avizováno na 5. září t. r.

Nebelspalter se opravdu věnuje hlavně Číně a OH, vedle obálkového pandy „*Žádný strach z Číny*“ je tu na aktuální téma dost textů a také osmnáct fórů kreslených - ten vstupní znáte z minulého e-GAGu.

Jinak vše „při starém“, *Jan Tomaschoff* se vrací se sloupkem barených vtípů jen s novým názvem „*Tomaschoffs Seitenblicke*“, Nová rubrika dává příležitost portrétním karikaturistům. *Unsere Sommer Geburstags Kinder* poskytuje portréty tří významných osob, které zaznamenají nějaké kulaté výročí: *Mandela, Rinhelntz, Jackson (Majkl)* - dvakrát je autorem *C. Sutter*, jednou *Ph. Ammon*. *Miroslav Barták* tentokrát v čísle absentuje (v minulém si to zřejmě autor kvůli své „70“ vybral na půl roku dopředu). (G-m)

Letní kuriozity

Nejstarší vtipy: líní faraoni a přitroublí císaři

Londýn (Reuters) - Jedna věc se nemění po tisíce let: lidé si vyprávějí vtipy o těch samých věcech. O vládčích, hlupácích, ženách či sexu. Britští vědci se rozhodli provést originální průzkum nejstarších vtípů a zjistili, že mnoha z nich čas opravdu nic neubral.

Tak například nejstarší dochovaný britský vtíp pochází z desátého století a zní: „*Co to je? Muž to má u pasu a stále se tím snaží dobýt otvor, který byl již dobyt mnohokrát před tím? Odpověď zní: Klíč.*“

Mnohem starší je egyptský vtípek z doby zhruba 1600 před naším letopočtem.

„*Jak zabavit znuděného faraona? Naložte na loď mladé dívky oblečené jen do rybářských sítí, pošlete je dolů po Nilu a optejte se faraona, zda by si nechtěl zarybařit.*“

„Různé doby měly pochopitelně různé vtipy – někdy to byl oblíbený formát otázka/odpověď, jindy měly podobu rčení či hádanek,“ řekl *Paul McDonald*, který vedl tuto akademickou studii na University of Wolverhampton. „Všechny mají ale jedno společné: ochotu porušovat tabu a být tak trochu buřičské.“

Často v nich funguje pravidlo tří, oblíbené i dnes, tedy pravidlo, že ve vtipu fungují tři dotazy, tři otázky či prostě tři fáze příběhu – autoři například zmiňují prastarý vtíp o majitelích mezků, který je však pro moderní dobu poněkud nezáživný. Zato římský fórek starý více než dva tisíce let je dobrý i dnes: „*Císař Augustus cestuje po své říši a najednou potká muže, který mu je nápadně podobný. Vrtá mu to hlavou, a muž se proto zeptá: Nesloužila někdy tvoje matka v mém paláci? Muž odpoví: Moje matka ne, můj pane. Ale otec ano.*“

Mladá fronta DNES, Strana: 7; 2. 8. 2008

Legendy - Steinberg a Sempé v Curychu!

V Curyšské galerii *Hauptmann und Kampa* skončila výstava dvojice cartoonistů H. U. Steger (Švýcarsko) a Sam Cobeana (USA) 10. 7. 08 - 14. 8. 08. A od 21. srpna (až do 20. 11. 2008) vystavuje další lahůdku: **Saul Steinberg** (USA) & **Jean-Jaques Sempé** (Francie). (JS)

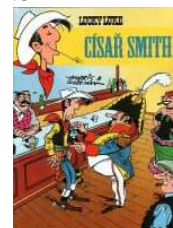

Někdy stačí i úplně pitomý nápad k tomu, aby se svět prohýbal smíchy. Naposledy se takový husarský kousek povedl Dubliňanovi Danu Walshovi, který se zamyslel nad zdánlivě nesmyslnou otázkou, jak by asi světoznámý komiks o kocourovi Garfieldovi vypadal bez Garfielda. A začal v počítači ze seriálu Jima Davise gumovat hlavního hrdinu i s jeho bublinami. Nejspíš ani sám netušil, jak legračních výsledků se dočká. Spolu s ním se dnes na jeho [stránkách](#) baví zástupy návštěvníků nad neuvěřitelnými monology Garfieldova páníčka Jona Arbuckla, naznačujícími pokročilou duševní chorobu. Od letošního února, kdy Walsh se svým projektem začal, uběhlo pár měsíců a z jeho tvůrce už se stala internetová a komiksová celebrita první velikosti. Čekali byste žaloby za porušení autorských práv? Za zneužití skvěle zavedené merchandisingové značky? Za parazitování na úspěšném komiksu? Ale kdepak, nejsme v Česku. Autor Jim Davis veřejně Walshovi poděkoval za to, jaké skryté možnosti komiksu a jeho hrdinů objevil. A Garfieldův dvorní vydavatel se s Walshem dokonce dohodl na vydání speciálního alba pod všeříkajícím názvem Garfield Minus Garfield.

U nás se zatím taková sranda okolo komiksu nekoná, vždyť i dětinské vztekání poštilého pražského politika nad jedním kolážovým pornokomiksem budilo spíše soucit, nicméně se můžeme aspoň letmo podívat, co nového v Česku vychází. Například už osmá u nás vydaná kniha věnovaná králičímu samurajovi **Usagimu Yojimbovi** skrývá pod názvem **Spiknutí draka** ucelený stosedmdesátistránkový příběh, v němž se Usagi potká se slepým prasečím bojovníkem Zato-Inem, lovcem odměn Genem, ninjou Shingenem a především se zákeřným lordem Tamakurou. Český vydavatel už slibuje i deváté pokračování autorského projektu Stana Sakaie pod názvem Kozel samotář a dítě.

Čtrnáctého alba se u nás dočkal komiksový **Lucky Luke** René Goscinyho a Morrisse. V sešitu s názvem **Císař Smith** se potká s mužem, který se s vlastní armádou za zády začne prohlašovat za císaře Spojených států.

Pozoruhodným vydavatelským počinem jsou jistě **Dveře Chaosu** Ryoko Mitsuki stejně jako chystané povídkové **Temné metro** od Tokyo Callen. Oba první díly manga sérií totiž vychází ve skutečném japonském manga formátu záměrně neupraveném pro evropské či americké čtenáře, tzn. čtou se zprava doleva.

A ještě na skok zpátky do světa. Padesátiny oslavil známý scénárista a redaktor nakladatelství DC Comics **Andy Helfer**. Podle jeho námětů už byly natočeny dva filmy – Road to Perdition a History of Violence. Rovněž padesát je od 20. srpna **Danielu Torresovi**, pozoruhodnému španělskému scénáristovi a výtvarníkovi, který už dávno překročil hranice své země a vydává svá sólová alba u amerických Dark Horse. Naopak ve svých padesáti letech zemřel brilantní argentinský výtvarník **Carlos Meglia**, který mimo jiné pracoval na osobitých komiksech se Supermanem, Tarzanem i Star Wars pro nejvýznamnější americké vydavatele Dark Horse a DC Comics.

Na úplný závěr ještě perlička: Na plakátu nedávných Dnů francouzského komiksu v americkém Seattlu a velmi pravděpodobně i v programu samotném se objevila postava **Jana Žižky z Trocnova**. To proto, že se fenomenální komiksář David B. poté, co šestým dílem zakončil kultovní autobiografickou sérii Padoucnice, vrhl mimo jiné na českou historii. **Vhrsti**

Karel Benetka vystavuje

Karikaturista a ilustrátor **Karel Benetka** zve čtenáře GAGu na výstavu svých obrazů a vtipů do Kulturního centra v Praze 4, Novodvorská 151, otevřené každodenně od 13 do 17 hodin. Výstava s názvem „**Karel Benetka... a jiné legrace**“ bude zahájena vernisáží 3. září v 17 hodin a můžete ji shlédnout do 29. 9. 2008. (G)

73. výstava v Galerii karikatury Osijek:

Tucet cartoonistů se v srpnu prezentuje v chorvatském městě. Jde zřejmě o retrospektivu z díla zde už před časem samostatně vystavujících kreslířů. K vidění se nabízí po třech dílech od těchto renomovaných autorů:

Ilian Savkov – Bulharsko;
Athanasios Efthimiadis -
Řecko; Frans Mensink –
Nizozemsko; Aleksandar
Blatnik – Srbsko; Dalibor
Pavić-Paky – Chorvatsko;
Ivailo Cvetkov – Bulharsko;
Davor Štambuk -
Chorvatsko/Francie;
Tomislav Dušanić -Tod –
Chorvatsko; Yu Gai – Čína;
Siniša Petrović – Chorvatsko;
Eshonkulov Makhmudjon –
Uzbekistan; Tomislav
Zvonarić – Chorvatsko. (r)

/Na fotce panel z výstavy/

Varšava: na seznamu členů polské unie karikaturistů „SPAK“ lze najít asi **115 jmen**. To je jen malý rozdíl oproti stovce členů ČUKu. Pokud si uvědomíme, že Poláků je nejméně třikrát víc než Čechů a karikaturistů je tam jistě kolem tří set... jsou Češi daleko víc „organizováni“. Dobrá vizitka pro práci předsednictva (a snad i pro e-GAG) Zdroj web SPAKu: <http://www.spak.art.pl/czlonkowie.php>

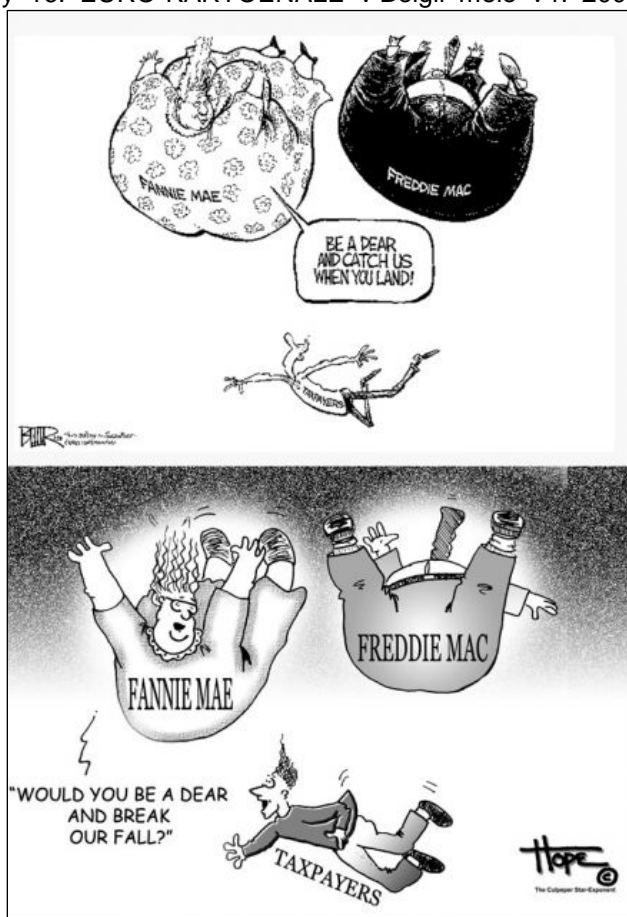
Kruishoutem: Jak známo, tak poslední - tedy 16. EURO-KARTOENALE v Belgii mělo v r. 2007 téma "Locks & Keys". Téma dalšího Euro-Kartoennale v r. 2009 je 'Sand, Pebble and Gravel'. Propozice mezinárodní soutěže v e-GAGu včas zveřejníme

Cartoonista přišel kvůli blížencům o práci!

Jak se věci seběhly: 21. 7. zveřejnil **Nate Beeler**, karikaturista časopisu *Washington Examiner*, na svém blogu **horní obrázek** a zároveň jej poslal na web novinářského syndikátu Cagle Cartoons. 22. 7. vyšel **spodní obrázek** z pera **Jima Hopa** v *Culpeper Star-Exponentu*. „Zdá se, že múza v tomto případě udeřila dvakrát – v jiném čase a místě,“ hájil se Hope marně, zatímco Beeler bere kauzu s nadhledem: „Jsem překvapený, že ten obrázek nepoužilo víc lidí.“ (vh)

Atila Ozer protestuje **proti cenám** v "1. Intern. Cartoon Contest OKNA - Germany 2008"

V dopise do Iránu reaguje turecký autor Atila Ozer na pravidla soutěže zveřejněná na website tabrizcartoons.com. Ceny pro vítěze této mezinárodní soutěže, pořáda-

né v tak bohaté zemi jako je Německo, považuje za směšné až absurdní (pro první tři karikaturisty 100, 50 a 30 Euro!) Na protest proti *unfair ocenění* radí neúčastnit se takové soutěže (deadline 1. 9.):

„Today, I saw a [cartoon regulation](#) in your website tabriz-cartoons.com. It is a cartoon contest in Germany. It is an international one and it's also being held in Germany, such a rich country, But the prizes assigned for winners are 100, 50 and 30 Euro; totally ridiculous prizes. That'd be much better not have prizes in such contest and certificates would be sufficient and cartoonists would understand the situation. But a magazine in Germany is holding a contest and is going to award totally 150-200 Euro, cartoonists are going to labor, jury will judge, and 3 winners will be awarded just 100, 50, and 30 Euro. That's really a shame and unfair. This is undervaluing cartoonists. Cartoonists should protest the organizers of this contest. They shouldn't take part in such contests. Let's not participate in this contest.“ (Atila Ozer)

OH v Číně

Vhrsti a **Martin Hron** (viz obr. vpravo) byli prvními Čechy, kteří se pochlubili svými vtipy na téma OH nebo sport v **Olympijské galerii** ve virtuálním muzeu v Portugalsku. Viz:

www.cartoonvirtualmuseum.org

Ze světa B / Írán, Nizozemsko, Rusko, Rumunsko, Brazílie, Nizozemsko

Kambizovi je 65 let

Dvě nové „cartoon collections“ vytvořil íránský umělec **Kambiz Derambakhsh** s názvy **“The Symphony of Lines”** (Symfonie čar) a **“Olympics of Laughter”** (Olympiáda smíchu) a mají vyjít v blízké budoucnosti. Jak název napovídá, tak druhá sbírka má za téma sport. Obě kolekce jsou pouze černobílé. **“The Symphony of Lines”** (viz obr.) je výběrem z autorova díla publikovaného v zahraničním tisku za posledních 25 let. Kresby bez slova samy o

sobě hovoří jednoduchou mezinárodní řečí. Derambakhsh je znám jako cartoonista, graphic designer a ilustrátor už 49 let. K nám jeho kresby pronikaly především ze švýcarského Nebelspalteru, kde se často uplatňoval. Nyní, v 65 letech, může „perský Barták“ bilancovat své dílo i život, lemovaný řadou cen z mezinárodních soutěží: včetně Grand Prize v tureckém Istanbulu v r. 1990, Grand Prize v japonské soutěži Yomiuri Shimbun v r. 1998, Grand Prize v brazilském Sao Paulo v r. 1998 a Grand prize na polské antiválečné soutěži v r. 2002. (R)

Slušná účast v Belgorodu

Mezinárodní soutěž v ruském **Belgorodu** měla uzávěrku 11. července, ale vyhlášení vítězů se dočkáme až 16. září při otevření výstavy (a zahájení festivalu) „Clear Look“. Na stránce pořadatelů se však dočítáme, že soutěž obeslalo svými příspěvky 170 cartoonistů ze 33 zemí. Těší nás, že mezi nimi je i český reprezentant **Evžen David**. Jsme rádi, že práce s překládáním a zveřejňováním propozic soutěží v e-GAGu nepřichází nazmar, ani když žádný ze stovky členů ČUK, kteří platí členské příspěvky, na nabídku účasti v soutěži nereflektuje...

Paradoxně na rozdíl od slezského kreslíře, který z úsporných důvodů v ČUKu není a na GAG tudíž nemá nárok... V seznamu soutěžících je uvedeno nejvíc Rusů, dále Ukrajinců, Číňanů, Íránců a Turků. Je to prostě jen další potvrzení trendu posledních dvou desetiletí. Kam, že se to přesouvá těžiště mezinárodního výtvarného humoru? Na východ!

Přesto i mezi neruskými autory nacházíme „zlatá“ jména z Evropy, jako jsou *Georgiev* a *Dragostinov* (Bulharsko), *Gatto* (Itálie), *Crisan* a *Ciosu* (Rumunsko), *Kazanevsky* (Ukrajina) nebo *Cakmak* (Kypr).

Crihanova vystavovaná nahota

Jeden ze zatím dosud jen dvou zahraničních vítězů pražské soutěže Fór pro FOR, Florian **Doru Crihana** z Rumunska, má velkou výstavu: **"Nudes"**.

Rumunská unie umělců mu vystavila v *Art Gallery Galati* speciální sérii 40 satirických prací - olejů mezi 22. 7. a 15. 8. t. r.

Nezabíjejte tuleně - zvolal Don Quijotte...

...a tuleň, jinak v cartoonistické

ZOO poněkud opomíjený /výjimkou je pouze ten slavný, nad manželskou postelí, od Jamese Thurbera/ se začal množit. Aspoň v díle převážně tureckých, ale i dalších karikaturistů. Akce „Stop This Crime!“ tak už pár měsíců předvádí výsledky na Cartoon Exhibition on Don Quichotte:

„Don Quichotte invites amateur and professional all cartoonists to protest this cruel massacre on our web site. Our goal is to start an international exhibition against Canadian Government to show cartoonists' reactions about this barbarity.

Mrkněte se na: www.donquichotte.at

V Brazílii zvolili nejlepším festivalem Pernambuco!

Ze 60 cen - tzv. HQMlxů rozdaných každý rok v Brazílii na scéně výtvarného humoru, komiksů, ilustrací apod. je také jedna udělována i nejlepšímu **festiválu nebo soutěži**. Trofej s pořadovým číslem 42 a s ní spojenou sošku samuraje získal letos **IX. Festival de Humor e Quadrinhos de Pernambuco**. O cenách rozhoduje hlasování okolo dvou tisíc profesionálních autorů

Knihy z Holandska

Na <http://www.cartoonboeken.nl/cartoons.htm> najdete bohatou nabídku desítek alb s vtipy z „Tulipánové“ produkce. Mezi nimi třeba publikaci: **'KUN JE NOG LACHEN?'**

Na obálce je vtip od *Jose Geboese* z Belgie. Vydavatel ve své nabídce o knize píše výstižně:

Er wordt duidelijk anders gelachen in de Volksrepubliek dan in Zweden. Waarom lacht men in Zuid-Korea, Denemarken of België? Lachen kun je overal zeker wanneer u dit boek bij de hand heeft. Een boek om u te amuseren.

Amuseren neamuseren...: Sbíрка má 120 stran, čtvercový formát 18x18cm a stojí (bez poštovného) pouhých € 10,=.

vaný zpravodaj *jank*.

V přizemním velkém výstavním sále Mánesa probíhá současně výstava fotografií z května 1945 a srpna 1968.

Humorem proti tankům

V nezvyklý den i hodinu se konala mánesovská vernisaž výstavy „Úsměvná 8“ aneb....

Přesto mohl 12. srpna po čtvrté hodině odpolední *spiritus agens* mánesovských salonů *kr-hu Kobra* v úvodním projevu konstatovat dobrou účast, hlavně z řad svých uměnilovných přátel, přišli mj. Kateřina Ševčíková, Fedor Skotal a Antonín Slovák. Tito dva pánové otevírali výstavu, která byla rozšířenou modifikací krátké lednové akce v kině Ořechovka. Doplněna byla katalogem obvyklého rozsahu a kvality. Vedle podepsaných vtípů *J. Maláka* a *P. Kantorka* se pamětníkům vynořují neuvedená jména autorů: třeba: *J. Brožek*, *I. Steiger*, *VI. Jiránek !?!*, *B. Kandler*. V zahajovacím projevu připomněl Kobra vlastní účast na ilegálním vydávání tiskovin v historických dnech, obecný český přístup řešit osudové situace s nadhledem a vtipem, kdy se z humoru stává zbraň. Pokud se o tom nemluví nahlas, každý ve společnosti si byl vědom v tu chvíli čerstvé situace v Gruzii. **Ota Kmínek** s kytarou připomněl atmosféru osudového roku třemi písničkami Karla Kryla a Vomáčkovou *Běž domů Ivane*, kvitovanou a společně notovanou. Shlédnutíhodná výstava, skládající se z více než kolážovaných 10 panelů, byla uspořádána s podporou Pražského magistrátu a bude **21. srpna**, rovněž v 16 hodin, *zpestřena* happeningem. Z řad ČUKu přítomni zpravidla štangasti: *J. Bernard*, *O. Hejzlar*, *P. Hanák*, *M. Kohlíček*, *B. Šír* (autor foto), *A. Vyjídák* a delego- (**Jan Koutek**, snímky **B. Šír** aj. **J. Koutek**)

FECO informuje / Vyšly FECO-NEWS č. 40

Je chvályhodné, že FECO i v době webu vydává párkrát do roka své e-mailové **FECONews**. Pro karikaturisty ze států, jejichž cartoonistické spolky nefungují, anebo se informováním svých členů o mezinárodních soutěžích neobtěžují, jde o solidní základnu. Z ní se mohou odrazit k vlastnímu pátrání po dalších zdrojích. Členům ČUKu není bulletinu zapotřebí, neb v něm nabízené soutěže (vesměs dřív) znají z GAGu. Zajímavé jsou **hvězdičky**, které **FECO** uděluje: z tuctu uvedených srpnových a zářijových akcí nejvíce (****) obdržely **Olense** v Belgii (uz. 22. 9.) a **TV Ethnos** v Řecku (30. 9.) O jednu méně (***) mají **2. Bursa** v Turecku (10. 9.) 🇵🇹 a **Digital Media** v Íránu (22. 9.) Naopak nejmenší důvěře se těší u hodnotitele kyperská „Oliva“ (30. 8.) a kolumbijská „Valle de Aburrá“ (15. 9.) - mají shodně (*). Devět dalších soutěží, které evidujeme v *Kalendáriu* FECO nenabízí. (Bůhvíproč včetně dávno jim zasláno *Humorestu*?! 🇵🇹) Mezitím došla FECO-oprava Bursy - má být jen jedna (*) (**Gm**) **Pozn.:** naopak na *Irancartoons* dostaly Bursa a Olense po 5 a Humorest 4 hvězdičky (jako dvě iránské soutěže a Karpik).

Druhá malá recenze na... / ...výstavu „Praha - srpen 1968“

Karikatura bojující!

(Výstava k srpnovým událostem takřkajíc na místě činu - na Václavském náměstí v Praze)

Na tip z vysílání Českého rozhlasu jsme vyrazili na výstavu karikatur „do města“ - kdo by také nebyl zvědavý na dokumentaci pověstné „lidové pouliční slovesnosti“ ze srpna 68? A byl to dobrý nápad!

Hned ze tří důvodů:

Tím prvním je fakt, že jsme viděli, jak velký zájem ty obrázky, zachycené na dokumentárních fotografiích před rovnými 40 lety, ještě dnes vzbuzují u publika. Především turisté se u panelů přímo rojí, že není možné si jednotlivé panely ani vklidu vyfotit. Díky překladům textů pod obrázky se mohou i cizizemci docela dobře pobavit.

Druhým důvodem je zjištění, že nám panely nic nového nesdělují, neobjevili jsme tu byť jednu jedinou novou fotku, tedy spíš nový leták či vtíp. Všechny jsou obsaženy už v slavné publikaci „**Prager Anschläge**“ (Pražské výlohy), vydané v Ullstein Buch Verlag Mnichov-Hamburg na podzim r. 1968. Podezření, které nás popadlo před panely se změnilo v jistotu po návratu do redakce. Stačilo sáhnout po paměti do knihovny. Snímky totiž pořídil tentýž autor - kdysi je vydal knižně a teď je v Praze v menším počtu vystavuje. Publikace kapesního formátu, z níž jsme často čerpali pro různé účely, má 130 stránek. Teď se v centru Prahy vystavuje ani ne polovina z nich. Vtipy jsou umístěny na asi šedesáti panelech.

Třetí důvod, proč bylo dobře výstavu navštívit, může přiblížit následný text:

V MfDNESu vyšel 19. srpna rozhovor **Martiny Bulákové** s rakouským fotografem Franzem Goësem, autorem snímků z Prahy, kde fotil od 22. srpna 1968 pro pařížský obrazový týdeník *Paris Match* mj. amatérské plakáty, nápisy a karikatury, které se tehdy vyrojily na sklech výloh po centru města. Fotoreportér k tomu pro noviny říká:

„Když jsem se večer vracel (pozn.: z focení tanků a protestů) k hotelu Jalta, upoutaly mne plakáty karikatur anonymních lidí, kteří jimi polepili výkladní skříně. Viděl jsem v nich odpověď Švejka, jehož zbraní byl humor. Zaujala mne forma nenásilného intelektuálního odporu. Stejným způsobem se Češi vyrovnávali s nadvládou habsburské monarchie.“ Na očekávaný dotaz redaktorky „*Fotil jste i v Budapešti v roce 1956, Maďaři tehdy bojovali se zbraní v ruce. Nepřipadlo vám, že oproti tomu byly karikatury spíš předčasným složením zbraní?*“ přišla docela nečekaná odpověď: „Nenasilný odpor byla nejlepší forma vzdoru. Vyjít se zbraní v ruce by znamenalo eskalaci konfliktu. V Budapešti lidé házeli *Molotovovy koktejly* a ruská vojska ztrácela trpělivost. Nejlepší by bylo zeptat se jejich autorů, proč tenkrát místo zbraní vzali do ruky pera“.

Autorka si práci s poptáním nedala, považovala ji za řečnickou. Ale i kdyby se desetkrát ptala, kloudnou odpověď by asi nedostala. Proč?

Jak víme z knížky, jak víte z výstavy, pokud jste ji shlédli: žádný známý český karikaturista se na „výrobě“ letáků, plakátů a další vtipné výzdoby osobně nepodílel! Část jich pochází z jaksi „plakátové“ tvorby, jiná využívá koláží či modifikací jiné grafiky. Samozřejmě by se asi dalo zjistit, kdo je jediným autorem těch asi tří desítek tzv. vtipů, které fotografovi tehdy učarovaly a proto je preferoval. Jsou nepodepsané, některé z nich signované jako „**Peropalník**“ - zřejmě variace na sovětského „samopalníka“. Možná se nyní někdo k autorství přihlásí, kresba je to docela povědomá...byť poněkud v té době běžná. A tak (při vsí úctě ke kreslíři tak plodnému a s jistým příznáním, že několik fórů je „odvážných“ a pár nápadů také docela dobrých) není autorem karikaturista, ale dle stylu spíš reklamní kreslíř či aranžér. A pokud na některých obrázcích poznáváme autory - jde buď o „přetisk“, kopii vtipu - např. **Bohouše Kandlera** z MS - anebo o

„vlastní tvorbu amatérů, kteří si přivlastnili cizí známé postavičky - kupř. **Pavla Kantorka** (nebyl v té době v Praze, a možná už ani na území ČR?). Podobně se objevovaly (a výstava to dokládá) kresby už dávno zesnulých mistrů - třeba Pejska a Kočičky od **Josefa Čapka** anebo Švejka od **Josefa Lady**. Jindy jde o naprosto nevytvárnou satirickou tvorbu neškolených rukou a celý ten výběr měl onu zásadní vadu vepsanou do vínku už v osobě fotografa, který svůj objektiv zaměřoval na fotogenické papíry. Jenže většina těch nejvtipnějších sloganů, resp. desater, slovníků, veršů, pádů, skloňování, časování a jazykových hříček včetně azbuky se tehdy vyskytovala v nefotogenické „šedé“ - tedy textové podobě - a nebylo proto snadné ji rozpoznat. S tímž problémem se později museli vyrovnávat pořadatelé publikace a nyní i kurátoři výstavy.

V tehdy „legálním“ a „svobodném“ tisku, distribuovaném hlavně po metropoli z různých tiskáren zdarma více než týden, se také příliš vtipů neobjevovalo. Je třeba si uvědomit, že ani články nebyvaly většinou podepsané - a kreslířský rukopis je ještě snadněji dešifrovatelný. Panovala velká obava, že významné novináře a umělce hledají muži v kožených kabátech v čele sovětských vojenských zatýkacích komand. Nejen Haďák, ale i další se tedy spíš zdr-

žovali na neznámých adresách. Vtipy se v prvním týdnu tisky spíš starší, které byly k dispozici, jedině Mladý svět, bašta progresivních kreslířů Polylegranu věnoval kresleným vtipů třikrát celé zadní stránky: jednou to byla směska (mj. nepodepsaní: Jiránek, Renčín, Vico...) další zaplnil původním humorem Kandler, tu třetí Renčín svými ručně psanými a ilustrovanými popěvkami. Tři čísi nepodepsané obrázky vyšly v Literárních Listech. První „podzemní“ Dikobraz nemám k dispozici, druhý sice lákal na aktuální obálku od Dušana Motyčky, ale vnitřek byl spíš jalový - asi se vařilo ze starých „zásob“.

Humor se v pražských ulicích projevil v „Srpnu“ poprvé tak silně jako typicky česká zbraň - proti vnějšímu nepříteli. O dvacet let později se, díky xeroxu ještě silněji, ukázal během „Listopadu“ - už proti domácím vládcům. Byl to však humor spíš slovní než výtvarný. Spíš lidový než výrazně autorský. Anonymní, vznikající podobně jako anekdoty a také podobně nevystopovatelného původu...Lidová „revoluční“ tvořivost se v prvním případě jakožto smrtící zbraň nikterak neosvědčila, přesto měla svůj smysl. Při nejmenším jako generálka na rok 1989... Což je už jiná (bohatě zilustrovaná) písnička.

Marčák ve službě ruského imperialismu

Jako facka obětem srpna 1968 působí nedaleký trucpodnik *Spolku přátel ruských raket*, kteří si k soše sv. Václava postavili svůj petiční stan, kde prodávají barevné „vtipy“ od Marčáka pod heslem: **„Humorem proti radaru“**. Hloupé je, že tak matou lidi, kteří si jejich panely spojují s výstavkou k 21. srpnu. Dobré je, že se tak aspoň veřejnosti dostává příkladné konfrontace a je zřejmé, oč tu běží. Dobrá zpráva také je, že až na pár lidí, co pojdající a popíjející posádce uvnitř stanu vynadali, se během té půlhodiny, co jsme se tu pohybovali, čertu z Moskvy nikdo neupsal. (G-men)

21. srpen očima fotek...

Neznalý, dejme tomu japonský turista, který se dostal do Prahy zrovna 21. srpna, musí mít z českých realit naprostý guláš. Takové Velikonoce, kdy muži bijí ženy nebo Vánoce, kdy vůl s oslem dýchají na miminko, to jsou ještě docela vysvětlitelné obyčeje. Ale co si počít s tím českým srpnovým folklórem, kdy ruské tanky tradičně střílejí po lidech, kteří jásají při pohledu na americké jeepy? A jak si vysvětlit, že hned v sousedství památníčku uctívajícího oběti ruského přepadení, jakési divné maskary plivají na náš nešťastný slib „nikdy nezapomeneme“ svou pomatenou aktivitou proti obraně vlastní země? Český patron Svatý Václav (jak to vidí Japonec objektivem svého aparátu), kouká na to mlčky ze sedla svého koně. A to naštěstí turista netuší, že zrak knížete hledá tam v dáli jiný pomník, přetřený na růžovo. Nejspíš tuší, že se zase pomalu klube z trávy zpátky na památné smíchovské místo,

kde nás celých padesát let ubezpečoval jeho zelený bratříček, kdo je v naší zemi opravdovým pánem! (IH)

Foto z Prahy od Mánesa a z Nám. růžových tankistů: Jan Koutek

Třetí malá recenze na... / ...happening „Praha - 21. srpen 1968/2008“

Aneb: Mánes očima dvou očitých svědků:

Roman Jurkas /úryvek/:

- Na happening, který ve čtvrtek pořádal Kobra a jeho přátelé, jsem dorazil se zpožděním. V restauraci Mánesu se již četly projevy a proslovy, myšlenky a aforismy, a tak jsem zasedl ke stolu k Miloši Kohlíčkovi. Vzápětí se k nám přidal Olda Hejzlar a - když splnil své fotografické povinnosti - i Honza Koutek. Užívali jsme si bílého i červeného vína, ruské vodky a vedli řeči o končících prázdninách a zářijových a říjnových výstavách a vernisážích. Posléze přisedl i Kobra, a tak nás bylo 5 (**Na obrázku vlevo**). Znovu jsem si ješ-tě prohlédl výstavu jeho koláží k srpnu 68, složenou z fotek, starých novin, karikatur, hesel a xerokopií; opravdu se mu povedla. V sedm hodin se naše malá karikaturistická společnost odporoučela. Voda na zemi z vyteklé lednice mi pak připomněla jiný srpen – 2002.

Jan Koutek /dva úryvky/:

- Zpět do Mánesa, nepříjemně vytopeného rozbitou lednicí, kde se v restauračním rohu odehrávala komorní akce. Úvodem promluvil za magistrát Ivan Bednář, citoval vlastní leták ze vzpomínaných pohnutých dní roku 1968 v jazyce ruském. Podobně pokračovalo i české čtení z Kobrou účastníkům věnované ruské (i klasické) literatury, kdy téměř každý citoval náhodných pět řádek z obdržené, resp. vybrané si, knihy, mnohdy v až komických souvislostech. Nechyběly ani citace z paměti, hlavně z řad kulturních dam stolní společnosti. Ta reprezentovala asi deset osob, za ČUK čtyři mušketýři.

- Nesmíme zapomenout na rozšířený hudební program dua z Hradčanského orchestru, které vzhledem k nízkému věku prokázalo neznalost hitu *Běž domů Ivane* (...) Absurdní fakt, ale možná je to tak dobře. Hlavnímu organizátorovi a autorovi J. K. Kobrovi za neúnavnou organizační práci patří nejen obdiv ale i dík (i naopak). Jmenovaný měl na svědomí i hojně občerstvení, kde nechyběla vodka zvaná *Stalinovy slzy* (**na obrázku vpravo**).

PS: V prostoru vedlejšího sálu (kde bývají vernisáže resp. Valné hromady ČUK) bylo pořádáno hojně (pamětníky) navštívené taneční odpoledne skupiny Taurus, dále v podvečer do Mánesa přišel na pivo J. Vyčítal, který opětoval pozdravy naší již rozcházející se společnosti. (Foto: **Jan Koutek**)

Výsledky / Čína, 2x Itálie, 2x Turecko, Izrael, Belgie, Chorvatsko

China Guangxi 2008 City College Intern. Cartoon Contest - Čína

Téma: A) 2008 Beijing Olympic Sport & Health; B) Cartoon Icon of Sports Stars

Jury: Qigong Huang / Čína, Dachun Xia / Čína, Massoud Shojai Tabatabai / Irán, Juri Kosobukin / Ukrajina, Askin Ayrancioglu / Turecko

S kuriózní výjimkou syrského autora dalších 26 oceněných kreseb (a dvacet autorů!) pochází ze čtyř zemí odkud jsou i porotci soutěže! Nejzápadnějším oceněným kreslířem je tedy Turek.

Golden Prize: Ali Shahali - Irán

Silver Prize: Vladimir Kazanevsky - Ukrajina (viz obr.!)

Silver Prize: Jianjun Wu- Čína

Bronze prize: Yoo Jung Yui - Čína

Bronze prize: Nizar Outhman - Syrie
Bronze prize: Lianwen Zhang - Čína
Bronze prize: Jianjun Wu - Čína
People Choice Award: Zizun Zhu - Čína
Encouraging Award: Hadi Asadi - Irán; Hong Liu - Čína; Hossain Eskandry - Iran; Jianjun Wu - Čína
 Mahmood M. Tabrizi - Iran;
 Mohammad Ali Khalaji - Iran (3x);
 Musa Gumus - Turkey (2x); Nam Myung Lea - Čína; Omer Cam - Turecko; Rutang Li - Čína; Vladimir Kazanovsky - Ukrajina; Xiangyu Yang - Čína; Xuefeng

Zhao - Čína; Ye Guo - Čína; Zizun Zhu - Čína (2x).

V závorce je počet oceněných příspěvků téhož autora. Soutěž patří k těm, kde se hodnotí vtipy nezávisle na autorech, takže třeba domácí Jianjun Wu získal jednak stříbrnou, jednak bronzovou cenu + tzv. Encouraging Award.

[for more information](#)

15. Caricature Biennial "Humoristic Art in the World" Vercelli - Itálie

1. cena: Andrea Bersani - Itálie
2. cena: Yuriy Kosobukin - Ukrajina
3. cena: Dave Connaughton - Anglie

Honorable Mention:

- Carlo Bartolini - Itálie
 Pawel Kuczynski - Polsko
 Darko Drljevic - Srbsko

I. International Competition of satirical design "Jazz Smile" - Itálie

At' pátráte, jak pátráte, více nezjistíte: z finalistů soutěže se stal vítězem **Roberto Magnosi**. Snad je to Ital? Píše se k tomu: Many thanks to everyone for voting! The "Jazz Smile Exhibition" is now on at the Villa Celimontana Festival Area. See you next year! Tak uvidíme, co bude s touto akcí za rok... Nicola Bucci: www.villacelimontanajazzsmile.com

členové jury spolu s ředitelem *Istanbul Cartoon and Humor Museum*, jménem *Erdogan Bozok* (13)

28. Intern. Nasreddin Hodja Cartoon Contest - Turecko

Účast: 910 cartoonistů poslalo 910 cartoons - a 11. srpna vyhlásila jury výsledky soutěže 2008. Jury rozhodovala o pořadí v sestavě: Turhan Selcuk (1), Tonguc Yasar (4), Metin Peker (2), Kadir Dogruer (9), Muhittin Koroglu (12), Gurbuz Dogan Eksioglu (3), Nazan Erkmén (7) z Turecka, a Tomas Rodriguez Zayas (11, Kuba), Leng Mu (10, Čína), Paola Dalponte (8, Itálie), Luiz Carlos Fernandes (5, Brazílie), Cheong San Lim (6, Korea). Na snímku jsou

Ze 24 udělených ocenění všeho druhu zůstanou v pořadající zemi čtyři, a do Evropy se jich /převážně na Balkán/ podívá jedenáct (jsou vyznačeny šedým podtiskem) *Nejlépe dopadla Itálie - jeden porotce = dvě z pěti hlavních cen.*

Přinášíme úplné výsledky:

Grand Prize: Arif Sutristanto – Indonézie (US\$ 3.000,-) - viz obr.!

Honour Prize: **Musa Gumus – Turecko (US\$ 750,-)**

Honour Prize: **Agim Sulaj – Itálie (US\$ 750,-)**

Honour Prize: **Shahrokh Heidari – Irán (US\$ 750,-)**

Honour Prize: **Alessandro Gatto – Itálie (US\$ 750,-)**

Zvláštní ceny:

Nasreddin Hodja Special Prize:

Serdar Gunbilen – Turecko

Nasreddin Hodja Special Prize:

Ertan Ayhan Sertoz - Turecko

Special Prize of the Association

of Cartoonists: Grzegorz Szumovski – Polsko

Special Prize of the Jury: Milko Dikov – Bulharsko

Special Prize of Culture and Tourism Ministry: Ismet Lokman – Turecko

Special Prize of Press, Public. and Inf. General Administration: George Licurici - Rumunsko

Special Prize of Istanbul Metropolitan Municipality: Myung-Lae Nam – Korea

Special Prize of Cankaya Municipality: Luka Lagator – Černá Hora

Special Prize of Sisli Municipality: Mahmood Nazari – Iran

Special Prize of Aksam newspaper: Vladimir Kazanevsky – Ukrajina

Special Prize of Cumhuriyet newspaper: Angel Boligan – Mexiko

Special Prize of Sabah newspaper: Erico Junqueira Ayres – Brazílie

Special Prize of Milliyet Sanat magazine: Ali Aghaey - Iran

Special Prize of the Turkish Association of Journalists: Xiang Yu Yang – Čína

Special Prize of Turkish Radio and Television Company: Goran Divac – Srbsko

Special Prize of NTV Channel: Pawel Kuczynski – Polsko

Special Prize of Fox TV Channel: Zhi Dong Zeng – Čína

Special Prize in memoriam cartoonist Serdar Cakirer: Lubomir Mihailov – Bulharsko

Special prize of Koc Investment Company: Feng Gui Bo - Čína

Vítězné práce jsou k vidění na: <http://www.karikaturculerdernegi.org/detay.asp?id=7191>

MAN & NATURE - Turecko

Červencové výsledky:

Jako obvykle vybrali pořadatelé na ceny tři vtipy. Tentokrát jsou od výhradně netureckých autorů:

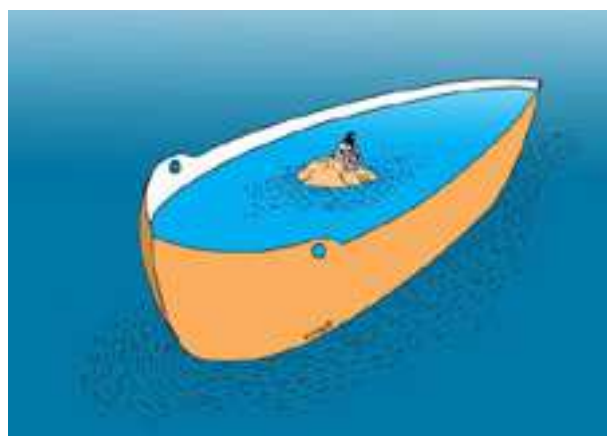
Toso Borkovič / Srbsko

Lubomír Kotrha / Slovensko (uvedena Slovenia) viz trosečnický vtip vpravo!

Makhmud Eshonkulov - Uzbekistan

July 2008 results of the monthly Nature & Man Cartoon Contest 2008 na téma "Drought & Water" najdete na:

<http://www.karikaturculerdernegi.org>

14. International Cartoon Contest Gallarate - Itálie

Pořádá: "Pro Loco" of **Gallarate**, at cultural purpose, for testify the considerable creative contents of the humouristic concept and graphic that will contribute at the development of a conscious, innovative, pluralistic and tolerant society.

Téma: THE FIRE - oheň

(Passion, energy, destruction, technique, warmth, firemen, pyromaniacs... - vášně, energie, destrukce, technika, teplo, hasiči, pyromani...)

Počet: max. 3 díla. Originály, doplněné *author's photo or caricature, entry-form and biography.*

Každá práce označena jménem, adresou atd. vzadu.

Formát: A4 (21 x 29,7 cm) - Technika: volná.

Common graphic and digital prints will be accepted but only if signed by the author. Copies of ink and pencil drawings are not applicable.

Deadline: 6. 10. 2008 (the **post-mark** will provide the proof)

Ceny: Grand Prix "Marco Biassoni"; 6x Special Prizes.

Výstava: 25. 10. - 2. 11. 2008 v Broletto Palace. Ceremoniál/vernisáž: 26. 10. 2008

Katalog: each selected author will receive a copy

Vracení: All the works will not be returned and will be included in the " Humour Gallarate Collection ".

Adresa:

Pro Loco Gallarate; Vicolo del Gambero n. 10; 21013 Gallarate (VA) - ITALY

Zde je možné kliknout a stáhnout si přihášku:

[Entry-form](#) (doc format) - **Info:** proloco.gallarate@libero.it; Phone/Fax (+39)0331.774968

Vicolo del Gambero, 10 - 21013 Gallarate (VA)
Tel +39 0331 774968 - proloco.gallarate@libero.it

Magazine "RHINOCEROS" Cartoon Competition - Bosna a Hercegovina / RS

Téma: "MY BEST/FAVORITE CARTOON/CARICATURE!"

(Můj nejlepší/nejoblíbenější vtip/karikatura)

Deadline: 31. 10. 2008

Počet: do 7 prací

Formát: A4 - A3.

Posílejte: poštou nebo e-mailem.

Adresa:

MAGAZINE "NOSOROG"

CARA DUSANA 4

78000 BANJA LUKA; REPUBLIKA SRPSKA

Bosnia and Herzegovina

Vracení: You may send originals, but we will not send you back!

Adresa pro posílání e-mailem:

nosorog.magazine@gmail.com

Note: 300 dpi resolution, JPEG format!

In both cases sending, please, write your name, address and e-mail.

Posílání: Sender must be author of caricature!

Ceny:

I. cena: 400 Euros + diploma

II. cena: 300 Euros + diploma

III. cena: 200 Euros + diploma

Special Diploma: 15 diplomas

Special Mentioned Diploma: 5 Diplomas

Diploma for (udělují 3 členové jury za Republiku Srpska): Best Cartoon/Caricature from **Serbia**; Best Cartoon/Caricature from **Republika Srpska**; Best Cartoon/Caricature for **younger of 18 years** (any country)

Porota: Goran Kljajich, president; writer, founder of "Rhinocerus" mag. and this competition; Rep. Srpska; Miladin Berič, writer, vice-president; Rep. Srpska; Darko Samardžič, cartoonist, Rep. Srpska; Maria Claudia Re, cartoon-nist, Argentina; Mariana Serban, acad. graphic artist, Romania; Mica M. Tumarič, writer, Serbia; Milenko Kosanovič, cartoonist, Serbia. Competition supported by Ministry of education and culture of Republika Srpska!

1. Salon Intern. del Humor, Mazatlán 2008 - Mexiko

Téma: USA (United States of America - Spojené státy americké)

Počet: max. 3 /pouze práce vytvořené speciálně pro soutěž/

Formát: 21.5 cm. x 27.9 cm

Prosíme neposílat originály, stačí *good quality photocopies, laser or desk jet printouts would be sufficient.* Práce se nevracejí. Vítězové budou uvědoměni e-mailem, telefonem nebo poštou.

Práce posílané e-mailem: *minimum resolution of 300 dpi and keep the proportions of a letter size paper sheet (21.5 cms x 27.9 cms).* Adresa: camino3@prodigy.net.mx

Ceny:

1. cena: Golden mermaid + \$ 2000 USD.
2. cena: Silver mermaid + \$ 1500 USD.
3. cena: Copper mermaid + \$ 1000 USD.

Adresa:

1er. Salón Internacional del Humor,
Mazatlán 2008;

Instituto Municipal de Cultura, Turismo y
Arte de Mazatlán
Avenida. Miguel Alemán 203, Colonia
Centro, C. P. 82000
Mazatlán, Sinaloa, **México.**

Deadline: 31. 10. 2008

ENTRY FORM: *The form must be filled in and sent together with works. Each entry must have the name of the author and title of the piece written on the back.* Přihlášku najdete na:

http://www.canadiancartoonists.com/news_contests_Salon_Mazatlan.html

“Pencil of the North 2008” Intern. cartoonist competition, Tourcoing - Francie

Pořadatel na poslední chvíli vyzývá amatérské i profesionální autory novinové a humorné kresby k účasti v soutěži

Téma “Cenzura” nebo “Politicky korektní”

(topics: "Censure" or "Politically correct")

Počet: jedno dílo

Formát: do A4 (21x29,7 cm) - text pouze francouzsky nebo anglicky; vzadu na vtipu: surname, first name, address, post code, town or city, country, telephone number, E-mail, a short biography, and parental authorisation for minors - přiložit krátké CV.

Adresa: Francine COPPENS, Association
49+ la B.D. Francophone, 25 rue du General Marchand F – 59200 TOURCOING - FRANCE

Vracení: nevrací se

Jury: Zasedá 20. 9. Má 7 členů; *professional press illustrators and humorous cartoonists, members of association 49+ la BD Francophone, journalists who write for the press, and press attachés.*

Ceny: The 50 preselected drawings will illustrate the catalogue of the int. cartoonist 2006 competition.

1st prize: Prix de la Ville de Tourcoing, Crayon en Nord trophy a €750. 2nd prize: Prix du Public, Crayon en Nord trophy a € 500. 3rd prize: Prix de l'Association 49+ la BD Francophone; Crayon en Nord trophy a € 350. Autoři budou informováni o výsledcích *by post or E-mail, and after its editing,* Katalog: *each person will receive a catalogue.*

Deadline: 31. 8. 2008

Více info: [http:// www. bdfrancophone.fr](http://www.bdfrancophone.fr) ; E-mail : bdfrancophone@free.fr

Intern. cartoon and comics strips competition Řoma - Itálie

Téma: „60. výročí deklarace lidských práv“

"60th anniversary of Un Declaration on Human Rights..."

Section: A) Cartoon - B) Comic Strips...

Formát: volný - Počet: volný

Deadline: 15. 9. 2008

Ceny: The best drawing will receive a money prize of the value of 500 €...

Adresa: Marisa Paolucci, via Rastrelli 167, 00128 Roma (Italy)

Detail Info: marisapaolucci@tin.it

Web: není. Telef.: není. Zdroj: Yený Akrep.

IX. Intern. Biennale of Ecological Cartoon Sokobanja 2008 - Srbsko

Téma: Ecology

Formát: A4

Počet: 3 works

Deadline: 5. 9. 2008 !!!

Výstava: 13. 9. 2008 Sokobanja

Práce posílejte v JPG format at a resolution 300 DPI /2mb /

na **e-mail adresu:**

bijenale08@opstinasokobanja.com

nebo normání poštou na adresu:

So Sokobanja Svetog Save 23, 18230 Sokobanja - Serbia

Ceny:

První cena: 10 dní v Sokobanja pro 2 osoby a diplom

Druhá cena: 7 dní v Sokobanja pro 2 osoby a diplom

Třetí cena: 3 dny v Sobanja pro 2 osoby a diplom.

3x special prizes: Diplomy - Info: Artistic Director: Aleksandar Blatnik; Executive Director: Dimitrije Lukic.

1. Intern. Exhibition of Graphic Humor Lima 2008 - Peru / jen e-mail!

Téma: "Global warming" (globální oteplování)

Ceny: neuvédno - **Počet:** jen dvě práce.

Formát: resolution of 300 dpi at least, and a minimum size of A-4 (30 x 21 cm.)

Připojit: personal data (name, address, phone) a little biographical summary, a photograph or a caricature and mailing addresses.

Adresa - E-mail: salohumorperu@gmail.com

Deadline: 15. 9. 2008

Vyhlášení výsledků: 6. 11. 2008.

Katalog: ano

K tématu najdete více informací na:

<http://www.paho.org/spanish/dd/pin/whd2008.htm>

They can also access the Virtual Library of Sustainable Development and Environmental Health

<http://www.bvsde.paho.org/>

1. Intern. Patio Brazil Humor Saloon On The Environment / ECO Cartoon - Brazílie

Téma: Global warming.

Charges, cartoons, caricatures and comic strips on the theme: Global Warming.

K tomu: posuzovat se bude uměleckost, kreativita, originalita, dodržení tématu...

Stovka prací bude vystavena a z ní 4 oceněny

Počet: max. 2 kusy dosud nepublikovaných prací.

Formát: 30 X 40 cm (horizontal nebo vertical).

No work will be accepted via CD or internet;

Práce budou vybírány průběžně v Patio Brasil Shopping Condominium,) a vybrané budou vystaveny v *Patio Brasil Shopping* a na

www.patiobrasil.com.br

Adresa:

SCS Qd. 07 Bl. Administracao – CEP: 70307-902, Označení na obálce: ECO CARTOON;

Deadline: 15. 9. 2008

Výběr: 17. - 18. 9. 2008

Výstava: 19. - 28. 9. 2008.

Vyhlášení vítězů 19. 9. v 10 hodin na vernisáži.

Ceny:

1st PlaceR\$ 3,000.00

2nd PlaceR\$ 1,500.00

3rd PlaceR\$ 1,000.00

Popular Vote Winner..... R\$ 500. 00

Ze tří oceněných bude na výstavě zvolena hlasováním jedna na Cenu publika.

Humoreix: 1st Prize for Caricatures in Lleida's Eix Comercial - Spain

Téma: "International Politicians".

Počet: Pouze 1 práce (*Only one original piece of work will be accepted from each participant.*)

Soutěžní dílo musí být original, neoceněný na jiných soutěžích a nepublikované.

(Any pieces which are considered, according to the criteria of the judges, to be similar in any way to other well known artwork will be disqualified immediately).

Formát: maximum A3 (420 x 297mm) nebo v těchto proporcích (poměru stran) (Digitally formatted work will also be accepted. In this case the work must have a resolution of 300 ppi and be presented in JPG or JPEG format). Psaný text musí být přeložen do španělštiny nebo katalánštiny... it is advisable for artwork that is not digital to be colour photocopied and hand signed. Díla musí být vzadu označena jak je zvykem (name, surname, address, nationality, telephone number, email address, etc)

Adresa e-mail: eix@eixcomerciallleida.com

(Eix Comercial). Údaje o autorovi díla (name, surname, address, nationality, telephone number, email address, etc.) musí být připojeny k e-mailu; "Concurs de caricatures Humoreix" must be typed in the subject box, and the email must be sent to eix@eixcomerciallleida.com

Adresa normální pošta:

Eix Comercial de Lleida A.A.: Judith González Pl. Paeria, 14, 2º izq. 25007 – Lleida SPAIN

Vracení: All original artwork will be returned to the artist once the competition has finished.

Deadline: 10. 9. 2008 !!

Výstava: experti (z Association of the Lleida Eix Comercial - Shopping District), vyberou 15. 9. t. r.

150 nejlepších děl pro výstavu na *Eix Comercial (Shopping District) Association website*.

Cena: 1. One prize only of €1,500 will be awarded to the winning entry.

Vítěz bude uveden na Shopping District's website mezi 3. a 4. říjnem 2008

INFO: <http://www.eixcomerciallleida.com/humoreix/en/que.html>

Kalendárium věčně živé /až moc/

Soutěži neubývá, ale s celosvětovým prudkým rozvojem cartoonistiky stále přibývá. Je jistě stále těžší se ve velkém množství nabídek zorientovat, ale jde to. Také od toho je tu ČUK a jeho věrný bratr GAG - abyste si v jídelním lístku mohli lépe, či dokonce snadno vybrat. Mezi tou třetinou českých abonentů týdeníku, kteří oběsilají soutěže, je ovšem dobrá polovina zaměřená jen na soutěže jaksi „domácí“ byť mezinárodní. Nemělo by tomu tak být trvale - vždyť spoustu soutěží dnes lze (a některé je dokonce nutno) oběsilat jen elektronickou poštou, což je zadarmo - při ceně poštovních známek do zahraničí je to opravdu citelná pomoc. Je jen nutno - nejsme-li zrovna trvale připojeni k netu - najít kohokoli, kdo dokáže naše skvělá díla naskenovat a na adresu z GAGu výsledný scan odeslat... A takového ochotného človíčka určitě najdete nejen mezi kolegy, ale i mezi přáteli, tedy ve své „ne e-generaci“. A samozřejmě v příbuzenstvu... Ověřit si to můžete hned na počátku září při oběslání HUMORESTu!

Soutěži přibývá - ještě před půlkou srpna se s nimi protrhl pytel - jako by svět nevěděl, že GAG přes prázdniny jede jen na púl plynu a zavalí své čtenáře soutěžemi koncem srpna najednou! Francie a Španělsko spěchají nejvíce a z těch velkých nezapomeňte na tradiční belgické Olense. Mezi tématy řadí neustále staré známé „globální oteplování“ - stádní efekt jako kráva!

Tak toto je naše aktuální nabídka humoristického zboží v poslední letní „Akci“... Prvních sedm soutěžních kousků už totiž v příštím e-GAGu nenajdete - vyprodáno! (G-men)

KALENDÁRIUM	MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽE 2008	DATUM	GAG č.
Srpen	„Město a moře“ - Oděsa, Ukrajina - NOVÉ!	25. 8. 2008	08-27
Hoří!!!!!!-!!!!	Spirito di Vino - Udine, Itálie	29. 8. 2008	08-25
Hoří!!	„Oliva“ - Leftkosa, Kypr /turecký/	30. 8. 2008	08-27
Hoří!!	Intern. Cartoon Exhibition - Jiaxing, Čína	30. 8. 2008	08-24
Hoří!	Graphic Humor Contest - Universita Alcalá, Španělsko	31. 8. 2008	08-25
Hoří!	„Publicity“ - Suceava, Rumunsko	31. 8. 2008	08-23
Hoří!	27. St. Just le Martel Exhibition - Francie - nové!	31. 8. 2008	08-30
Hoří!	„Cenzura“ Pero severu - Tourcoing, Francie - novinka!	31. 8. 2008	08-33
příhořívá...	„OH Peking“, OKNA - Hamburg, Německo - nové!	1. 9. 2008	08-30
příhořívá	„Ekologie“ - Sokobanje, Srbsko - novinka!	5. 9. 2008	08-33
Září	Fraštacký Trn - Slovensko	7. 9. 2008	08-18
Příhořívá...	Humorest - Hradec Králové, Česko - NOVÉ!!! - e-mailem!!	7. 9. 2008	08-30
Doutná...	„Human Rights“ - Bursa, Turecko	10. 9. 2008	08-26
Doutná...	Humoreix - Lleida, Španělsko - nové!	10. 9. 2008	08-33
	„Holy week...“ - Granada, Španělsko - e-mail - nové!	14. 9. 2008	08-30
	„Valle de Aburra“ - Medelín, Kolumbie	15. 9. 2008	08-26
	„Human Rights“ - Roma, Itálie - nové	15. 9. 2008	08-33
	„Global warming“ - Lima, Peru - nové!	15. 9. 2008	08-33
	„Global warming“ - Patio, Brazílie - nové!	15. 9. 2008	08-33

S pomocí korespondence **Vico - Kovařík - Vico** se abonenti „*nepravidelného informačného spravodaja s pravidelným meškaním*“ dozvídají doplňující zprávu k propozicím Humorestu (= potvrzení novinky: **originální vtipy** posílané v **obálkách se prostě v HK nepřijímají**). (G)

Aktuálně / Co se chystá...

Cartoon meeting-point Písek 2008

Zaškrtněte si v kalendáři: Město Písek a Česká unie karikaturistů zvou abonenty GAGu **13. září t. r.** na „**Setkání s múzami**“ do renovované staré Sladovny. Od 16,30 hod se v atriu písecké Sladovny koná módní přehlídka z ateliéru diplomantů oděvního ateliéru VŠUM-PRUM v Praze a *Salonu No 1* Terezy Bartákové a **společné kreslení karikaturistů s veřejností** za přítomnosti múz *Hudby, Filmu, Divadla* a *Výtvarného umění*.

Od 18,00 hodin se v prostoru Sladovny „**Nízké trámy**“ koná **vernisaž výstavy** prací účastníků **2. mezinárodního setkání evropských karikaturistů v Písku**. Moderuje *Břetislav Kovařík*, kulturní program obstará „*Blues G*“; rámování obrazů, prodej katalogů, kreseb a pohlednic, autogramiáda. Výstava je prodejní a potrvá do 28. září 2008.

Oficiální pozvánku a více informací k projektu i k jednotlivým zahraničním mistrům cartoons, pozvaným pořadatelé na CMP 2008 do Písku, přineseme v příštím, zářijovém čísle e-GAGu.

Fór pro FOR v Praze: úterý 16. 9. Václavské náměstí!

Od 17 hodin se v centru Prahy na Václaváku č. 31 vzápětí po písecké slavnosti koná další a pro většinu čtenářů e-GAGu přístupnější mezinárodní událost: slavnostní **ceremoniál vyhlášení vítězů Fór pro FORu 2008** - už sedmého ročníku soutěže autorů vtipů na stavební téma. V úterý 16. září převezme trofeje - skleněné tužky - pěti mezinárodních vítězů a další dvě ceny jsou určeny českým autorům. **Laureát 1. ceny**, zlaté *Fór-tužky* **Zygmunt Zaradkiewicz** z Polska potvrdil svou účast, tak jako i další v pořadí... Máme se na co těšit!

Nabídka - jen pro členy ČUK: Sychravý podzim u hořícího krbu

Ještě jednou bych vás chtěl oslovit, zda byste se nechtěli sejit, podiskutovat o stavu cartoons v Čechách, na Moravě i ve světě, nechat si posoudit kresby od kolegů (a posoudit vtipy svých kolegů), dozvědět se něco nového, dát do aukce své přebytečné knihy vtipů a katalogy –

zkrátka: „*začukat si*“. Na minulý jarní termín se přihlásilo zájemců 7, což bylo mírně pod hranicí rentability. Takže s *Oldou Hejzlarem* nabízíme ještě dva podzimní termíny: 4. - 5. 10. a 11. -12. 10. Bylo by to zase v penzionu Koruna v Prysku (Severní Čechy, u Nového Boru), zase by ubytování a strava stála celkem 500 Kč, a zase bychom tam mohli jet už v pátek po práci.

Počasí už může být sychravé, ale společenská místnost už může být vytopená. Zájemci, ozvěte se mi do 5. 9. na telefon 721 60 15 60, nebo na e-mail: jurkas@seznam.cz. **Roman Jurkas**

„Grafické grotesky z Prahy“

von **Jiří Slíva** - píše se v pozvánce do městské galerie na Karlsplatz A 12 v *Neuburgu an der Donau*. Výstava je otevřena od 28. srpna do 14. září, s otvírací dobou ve dnech volna od 11 do 17 hodin, ve čtvrtek a v pátek jen v podvečer. (viz obr. **vlevo**) -r.

Zpráva z Bratislavy / Po uzávěrci: V úterý 2. 9. 2008 se v Klubu Mánes na Salonu kresleného humoru představí slovenský karikaturista **Laco Torma**. Zahájení výstavy v 17 hodin, v rámci vernisáže proběhne i křest vtipy ilustrovaného díla *Tomáše Janovice* „Prasa - cinky 4“. /O výstavě a z výstavy více za týden - r/